

PO VOKIEČIŲ RINKIMU

SOCIALDEMOKRATŲ - LIBERALŲ KOALICIJA

Pradėjus aiškėti pra-
eito sekmadienio Vokie-
tijos federalinio seimo
rinkimų rezultatams, iš
pradžią atrodė, kad
krikščionys demokratai
praves tiek pat savo at-
stovų, kiek abi kitos par-
tijos -- socialdemo-
kratai ir liberalai kar-
tu kas reikštų kancel-
rio Kiesingerio pasilikimą
valdžioje dar ketu-
riems metams. Tais spė-
jimais pasiremdamas
prezidentas Nixonas net
pasuntė sveikinimo te-
legramą Kiesingeriui.
Tačiau vėliau paaiškėjo,
kad rinkimų rezultatai
daugiau atitiko anksty-
vesniam viešosios nuo-
monės tyrinėjimui negu
iš pirmų davinų atrodė.
Mat, mėnesį prieš rinki-
mus viešosios nuomonės
tyrinėtojas atrodė, kad
socialdemokratų popula-
rumas tiek pakilo, kad
jie gali iš rinkimų išeiti
didžiausia partija. Iš tik-
ro jie surinko apie 3,5%
balsų daugiau, tačiau ne
tik krikščionių demo-
kratų, o ir liberalų. Krikščionys demo-
kratai neteko tik 1,6%
per praėjusius rinkimus
surinktų balsų, liberalai
3,7%. Kaip matome arit-
metika ne visai aiški,
tai iš dalies dėl to, kad
pagal vokiečių rinkimų
nuostatus partija, kuri
nesurenka daugiau kaip
5% visų balsų negali iš
viso į seimą praveisti sa-
vo atstovų. Tokia parti-
ja per šiuos rinkimus bu-
vo tautinių demokratų --
NDP -- vadovaujama
Adolf von Thadden, prava-
rdžiuojamo 'antrojo
Adolfo', kuri laikoma na-
cijų ideologijos atgimimo
sąjūdžiu.

Rašant šias eilutes atrodė, kad krik. dem. surinko 46% visų balsų, socialdemokratai -- 43% laisvieji demokratai (liberalai) netoli 6% ir NDP kiek per 4%. Seimo atstovų krik. dem. turės 242, social dem. - 222 ir liberalai 30, kas paskutinėm dviem partijom gali leisti sudaryti naują vyriausybę su 12 atstovų dauguma. Savaiame aišku, kad dar nėra visai išskirta ir kita galimybė, būtent, krik. dem. -- liberalų koalicija. Pagaliau dar galimas ir 'didžiosios koalicijos' iki spalio 20 d. dar valdančios kraštą, pratesimas. Prieš pat rinkimus tačiau atrodė, kad socialdemokratai ir liberalai mieliau sudarytų savo koaliciją, negu bandytų kurią nors kitą politinę galimybę.

Frileiskime, kad socialdemokratų vadas Willy Brandt iš tikro sudaro naują Vakarų Vokietijos vyriausybę, tapdamas jos kancleriu, o savo dabartinį postą užleisdamas užsienio reikalų ministerijos liberalų vadui Walter Scheel. Kuo skirtųsi jos politika nuo dabartinės

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

vyriausybės? Visų pirma reikia pastebėti, kad nepaisant 12 atstovų persvaros, nauja vyriausybė būtų iš esmės mažumos vyriausybė, nes per rinkimus dauguma tautos pasirodė esanti daugiau linkusi į dešinę negu į kairę (krik. dem. ir NDP surinko absoliučią balsų daugumą), todėl nauja kairi koalicija turėtų būti palyginti labai santūri. Juo labiau, kad Vokietija pergyvena gerovės laikotarpį, kada niekas nenori didesnių permai-
nu.

Jų nebus ir užsienio politikoje. Aplamai imant, krikščionys demokratai buvo linkę už glaudesnę sąjungą su Vakarais, laukiant tolimesnės įvykių raidos Rytuose. Grėsmė iš kiniečių pusės galėtų priversti Maskvą daugiau susirūpinti savo saugumu iš Vakarų pusės ir tuo pačiu, ko gero, padaryti kokių nuolaidų Vokietijos suvienijimo problemoje. Kol tačiau tam laikas pribres, krikščionys demokratai nenori pripažinti Rytų Vokietijos suverenumo. Tuo tarpu socialdemokratai norėtų glaudesnių santykių su Rytų Vokietija, sutikdami su jo dabartiniu statusu de facto. Kas gi liečia santykius su Sovietų Sąjunga ir jos satelitais, s.d. norėtų jų galimai geresnių, visai ne-

siekdami tarp Maskvos ir kitų Varšuvos pakto valstybių įvairyti koki nors kylį. To paties siekdami, socialdemokratai, o ypač liberalai, sutinka su Oderio Neisės linija kaip nuolatine Vokietijos - Lenkijos siena, nes praktiškai ji jau egzistuoja ir jos pripažinimas galėtų sumažinti lenkų baimę ir tuo pačiu palengvinti Vokietijos suvienijimą. Krikščionys demokratai tam priešinosi.

Sovietams toks nusistatymas yra labai malonus, nes jis daugiau ar mažiau sutinka su dabar nusistovėjusia padėtimi, kurią jie norėtų ir įteisinti. Už tat jie aiškiai ir parodė, kad norėtų socialdemokratų bei liberalų koalicijos. Tai liudija ir greitas atsakymas į vokiečių pasiūlymą pasirašyti deklaraciją apie atsisakymą nuo prievartos tarptautiniuose santykiuose. Sovietai labai mandagiai pasiūlė tuo reikalu tartis Maskvoje. Čia reikia pastebėti, kad tas vokiečių pasiūlymas buvo padarytas dar Kiesingerio koalicinės vyriausybės. Jos užsienio reikalų ministeris ir galimas naujas kancleris Willy Brandt prieš naują žingsnį toliau šiame klausime visų pirma New Yorke pasitarė su JAV Valstybės Sekretorium William Rogers, norėdamas tuo pabrėžti ir savo ištikimybę Amerikai.

Brooklyne statomiems lietuvių kultūros namams, tėvų pranciškonų užpirktoje žemėje, rugsėjo 21 d. buvo padarytas pirmas žingsnis, pašventinant žemę. Nuotraukioje grupė asmenų, iškilmės dalyvavusių. Iš kairės: tėvai pranciškonai dr. Gidžiūnas ir J. Liauba, Vlko pirm. dr. J.K. Valiūnas, J. Simutienė, Lietuvos gen. konsulas New Yorke A. Simutis, tėvas Andriejus, prel. J. Balkūnas, arch. A. Tilius, pa-gal kurio paruošta projekta bus statomas kultūros židinys ir LB Tarybos pirm. dr. P. Viliešis.

L. Tamošaičio nuotrauka

Brooklyne pradedama Kultūros Židinio statyba

Lietuvos genera-
linio konsulo Anice-
to Simučio žodis
lietuvių Kultūros Ži-
dinio ir pranciškonų
vienuolyno žemės
pašventinimo iškil-
mėse Brooklyne, N.
Y.

Kai 1961 metais pranciškonai šventė dešimtmetį nuo įsikūrimo Brooklyne, tai tuometinis Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke a.a. Jonas Budrys dėl ligos negalėdamas dalyvauti šventėje sveikinimo rašte rašė:

"Atliekate didelius
darbus -- visi lietuviai
turėtų ateiti Jums į pa-
galbą".

Apie lietuvių kultūros židinį ir jaunimo centrą tuo metu buvo tik svajojama ir kalbama. Beveik aštuoneri metai praėjo ir tik šią dieną tos svajonės ir kalbos virsta tikrove. Turime garbę būti šio istorinio įvykio liudininkais ir dalyviais. Nepaprastai daug darbo ir pastangų padėta iš Lietuvos pranciškonų vadovybės pusės iki simbolinis keratinis akmuo galėjo būti padėtas būsimiems rūmams. Už jų užsimojimą ir didelę pastangą jiems priklauso vi-

buvę suorganizuotos 89 ekskursijos į Zarasus, Švenčionis, Anykščius, Kauną, Vilnių, ir apie keturi tūkstančiai tų turistų buvę vežiojami valtimis Ginučių draustinio ežeruose ir ežerėliuose. Taigi visa Lietuva vasarą knibžėde knibžėda keliauninkais iš Rusijos. Jei tai būtų, pavyzdžiui, amerikiečiai, tai iš jų bent dolerių prisiluptų, o "vyresnieji broliai" net ir rubliais šykščiai teužsimoka. Todėl, neskaičiuojant išpareigojusių gyrelių, nė negirdėt, kad kas nors Lietuvos džiaugtųsi tokiu turizmo išsipletojimu.

su mūsu sveikinimai ir
pagarba.

Bet simbolinis kerti-
nio akmens pašventini-
mas dar nereiškia, kad
lietuvių kultūros židinį,
jaunimo centrą ir pran-
ciškonų vienuolyno rū-
mus jau turime. Tam
dar reiks gerokai daug
aukų, nes Lietuvos pran-
ciškonai ryžosi šitam
dideliam užsimojimui pa-
sitikėdami, kad lietuviš-
koji visuomenė supranta
tokio židinio reikalingu-
mą ir jį dosniai savo
aukoms parems.

Ir vis tik šia proga priminsiu, kad kultūros židiny New Yorko lietuviams ne nuo šiandien reikalingas. Kiekvienas lietuvis, kuris sielojasi lietuvių tautos ateitimi, lietuvių tautos išlikimu, jaučia lietuviško židinio reikalingumą. Bene prieš 20 metų dail. Jounynas bandė organizuoti lietuvių kultūros rūmus Brooklyne, lietuvių bendruomenės vadovai irgi taip pat galvojo, bet prie konkrečių darbų nepajėgė prieiti. Toks didelis užsimojimas negali būti įgyvendintas vien tik laisvalaikius aukoti galinčių visuomenininkų pastangomis. Tokiam dideliam uždaviniui atlikti reikalingi keli pilną laiką dirbantys asmenys. Čia ir yra pagrindinė priežastis, kodėl ankstyvesnieji įvairių organizacijų ir asmenų svarstymai ir nedrąsūs bandymai nedavė vaisių. Mūsų sąlygose tik Lietuvos pranciškonai tą gali įgyvendinti, nes tik jie turi išmokslintų žmonių galinčių tam skirti visą savo laiką ir visas pastangas.

Kas mums New York'e primoj eilēj reikalina? Mums verkiančiai reikalingas jaunimo centras. Neturėdamos tinkamų patalpų susibūriavimams lietuviškasis jaunimas tolsta nuo savųjų, nuo lietuviškosios visuomenės.

Suaugusiems taipgi reikalingas lietuvių kultūros židinys, kuriame būtų patalpos netik susirinkimams, bėt ir lietuviškai bibliotekai, archyvams ir bendrai lituanistikai.

Lietuviška knyga, lietuviškas raštas Amerikoje kencia netik nuo skaitytojų mažėjimo, bet ir nuo to, kad lietuviški knygą kartais sunkokai prieinama, sunkiai surandama. Lietuviška biblioteka ir lituanistikos platinimo centras tą problemą palengvins.

Pagaliau yra dar vienas labai svarbus uždavinys -- tai lietuviškų archyvų ir knygų išsaugojimas. Amerikoje miršta netik lietuvių parapijos, bet ir lietuvių organizacijos bei jų vadai. Kruopščiai rinkta medžiaga ir senos lietuviškos knygos neretai nueina į sąšlavynus, nes nėra kam jų saugoti. Mūsų proseniai nesirūpina medžiagos išsaugojimu apie savo žygdarbius -- apie juos sužinome iš svetimųjų šaltinių. Neveltui poetas Maironis aimanavo: "Norėčiau prikelti bent vieną senelį iš kapų milžinų ir išgirsti nors vieną, bet gyvą žodelį iš senovės laikų". Pasirūpinkime, kad ateinančių kartų lietuvių poetams nereikėtų aimanuoti ieškant žinių apie mūsų gyvenamuosius laikus, apie lietuvių pėdsakus Amerikoje. Mes tikime, kad būsimasis lietuvių Kultūros Židinsys tą uždavinį atliks.

Šiandien simboliniai padėtasis ir pašventintas kertinis būsimų pastatų akmuo yra pirmas žingsnis, kuris palengvins Lietuvos pranciškonams tuos uždavinius atlikti. Bet vieni pranciškonai tų didelių užsimojimų nepajėgs atlikti, jei lietuvių visuomenė netaps jų pastangų aktyve partnere.

Lietuvos pardavimo dokumentai

Šiais metais prisiminėm visą eilę gėdingų dokumentų, Kremliaus valdovų su Hitlerio patikėtiniais slapta sudarytų prieš 30 metų. Tos dokumentų serijos gale pažvelgtina į dar tris, gyviausiai parodančius, kaip anuomet buvo baigta 1939 metų rugpjūčio 23 dieną pradėtoji Kremliaus valdovų su naciais prekyba Lietuvos žemėmis ir gyvais žmonėmis, už kuriuos grobikai vieni kitiems mokėjo grynais (auksiniais) pinigais ir karui tęsti būtinomis medžiagomis.

"Labai skubu — Slapta — Nr. 1638, rugpjūčio 12 d. — Maskva, 1940 m. rugp. 13 d. 12,25 val. Gauta 1940 m. rugp. 13 d. 16,25 val.

Molotovas šiandien įteikė man Lietuvos teritorijos juostos klausimu ilgą memorandumą, kur pareiškia, kad teritorinė kompensacija Sov. S-gai nepriimtina, tačiau pažymi, jog Sovietų S-ga pasirengusi sumokėti už tos teritorijos juostos palikimą Sov. S-gai 3,860,000 aukso dolerių (t. y. pusė sumos, kurią JAV sumokėjo Rusijai už Aliaskos perleidimą) aukso bei prekių, kaip Vokietija norėtų.

Memorandumo tekstas bus pasiųstas trečiądienį lėktuvu per kurjerį. Schulenburg."

"Vokietijos ambasadorius Sov. S-goje (Schulenburg) Vokietijos užs. reikalų ministerijai — TELEGRAMA — Maskva, 1940 m. rugsėjo 10 d. 17,58 val. — Gauta 1940 m. rugsėjo 11 d. 20 val. — Skubu, Nr. 1900, rugsėjo 11 d. — Liečia: jūsu 10 d. telegramą Nr. 1649.

Molotovas parodė didelio susidomėjimo pareiškimu, kurį aš keletą kartų turėjau pakartoti, kad "Reicho vyriausybė yra principu pasirengusi, gaudama atitinkamą kompensaciją, atsisakyti teisių į Lietuvos teritorijos juostą, dėl kurios perleidimo (Vokietijai) buvo sutarta Maskvoje". Turiu įspūdžio, kad Molotovas buvo patenkintas. Mano pareiškimą, kad pasiūlytoji kompensacija aiškiai mums nėra priimtina ir kad mes ruošiamės kontra — pasiūlymą, Molotovas pasižymėjo nekomentuodamas. Schulenburg.

Ir pagaliau, dar vienas slaptas protokolas:

"Vokietijos ambasadorius grafas von Schulenburg, Vokietijos reicho vyriausybės įgaliotasis, iš vienos pusės, ir SSSR Liaudies Komisarų Tarybos pirmininkas V. K. Molotovas, SSSR vyriausybės įgaliotasis, iš antros pusės, susitarė šitaip:

1. Vokietijos reicho vyriausybė atsisako nuo savo pretenzijų į Lietuvos teritorijos juostą, minimą 1939 m. rugsėjo 28 d. papildomame slaptame protokole ir pažymėtą žemėlapyje, pridėtame prie protokolo;

2. SSSR vyriausybė yra pasirengusi kompensuoti Vokietijos reicho vyriausybei už teritoriją, minimą šio protokolo pirmame punkte, mokėdama Vokietijai 7,500,000 aukso dolerių, arba 31,500,000 reichsmarkių.

SSSR vyriausybė 31,5 milijono reichsmarkių sumokės šiuo būdu: vieną aštuntąją dalį, t. y., 3,937,500 reichsmarkių, ne geležies metalo tiekimais trijų mėnesių būvyje nuo šio protokolo pasirašymo dienos, o likusias septynias aštuntąsias dalis, arba 27,562,500 reichsmarkių, auksu, atskaitant iš vokiečių aukso mokėjimų, kuriuos Vokietija turi sumokėti 1941 m. vasario 11 d. pagal laiškus, pasikeistus tarp Vokietijos ekonominės delegacijos pirmininko dr. Schnurre ir SSSR užs. prekybos liaudies komisaro pono A. J. Miko-jano ryšium su 1941 m. sausio 10 d. susitarimu dėl tarpusavių tiekimų sutarties antrojo periodo metu pagal ekonominį susitarimą, 1940 m. vasario pasirašytą tarp Vokietijos reicho ir SSSR.

3. Šio protokolo surašyta po du originalinius egzempliorius vokiečių ir rusų kalbomis; protokolas įgyja galios jį pasirašius.

Maskva, 1941 m. sausio 10 d.

Už Vokietijos reicho vyriausybę: Schulenburg (antspaudas)

SSSR vyriausybės įgaliotimu: V. Molotov (antspaudas)

Neišėjo į gera Molotovui, Stalinui ir "ponui Mikojanui" tas neva pirkiny. 1941 metų pavasarį jie turėjo mokėti Hitleriui už sutikimą leisti rusams pasilikti Lietuvos Užnemunę: teikė nerūdijančių metalų (šoviniams lieti), teikė nemokamai kitokių gėrybių Hitlerio karo mašinai ruošti naujiems žygiams. Po pusšėto mėnesio nuo šio "pirkimo" Hitlerio karo mašina atsiskuko prieš savo sąžininguosius tiekėjus...

Visi aiškinimaisi, esą, Stalinas su Molotovu "naktimis nemiegoję" besirūpinami, kaip čia savo kaimynus, jų tarpe ir Lietuvą, apsaugojus nuo karo baisių, jau 1941 metais sudužo į šipulius: nieko, net ir patys savęs tomis kombinacijomis jie nuo karo baisių neišgelbėjo. Priešingai, iš savo gobšumo, jie tik padėjo toms baisyboms įsilipti. (ELTA)

PERSTATYTAS
VILNIAUS PAŠTAS

Rugsėjo pradžioj Vilniuje, Gedimino gatvėje (dabar vad. Lenino prospekte) buvo atidarytas pagal architektų Algio ir Vyto Nasvyčių projektą perstatytas centrinis Vilniaus paštas. Tas pastatas paštui pradėtas var-

laiškai Dirvai

PASTABOS DĖL 1926 M. SUKILIMO

Dirvos bendradarbių, p. Emilija Čekienė, savo komplimentuose Dr. Albertui Geručui, jį pagyrė už "sugebėjimą praplaukti visas povandenines uolas" (Dirvos ž.m. rugsėjo 19 d. laidoje) 1926 metų sukilimo pristatyme "Lithuania 700 Years" knygoje. Tame "praplaukime", deja, iškraipyta praeities tikrovė kiek tai liečia mano ano meto darbą Kariuomenės Štabe ir suminima mano pavardė net gana keistokose žviesoje. Todėl jaučiuos priverstas prašyti Dirvos redakciją teiktis paskelbti ką čia paduodu:

Knygos 220 psl., užsimindamas apie mano anuomet paruoštą Lietuvos karinių pajėgų organizacijos reformą, Dr. Gerutis sako: "This officer ... was full of ideas", bet "his schemes ... met with opposition from the officers corps", o po kelių tarptinių sakinių padarė išvadą: "During the night of December 16, a group of officers, led by Colonel Povilas Plechavičius, staged a coup d'état".

Skaitau reikalinga pareikšti dėl to štai ką:

1. Išsireiškimas "full of ideas", ypač kai mano užsibrėžtą kariuomenės reformą Dr. Gerutis pavadino "his schemes", galėjo būti knygos skaitytojų supras tas kaip pašaipa, o ne objektyvus klausimo nušvietimas. Apgailestauju, kad ponas Čekienė prieš tokius Dr. Geručio išsireiškimus ne tik nereagavo, bet priešingai -- užgyrė Dr. Geručio pasielgimą paskaitydama jį "pavyzdiniu".

2. Ano meto karinės organizacijos reformavimas nebuvo joks taip sau mano prasimanymas, bet padidiktuos svarbiausių Lietuvos išorinės apsaugos motyvų. Iš tokio svarbaus reikalo nedera juokauti, juo labiau knygoje svetima kalba, kad svetimieji galėtų daryti sau Lietuvos karinę vadovybę niekinančių išvadų.

3. Kariuomenės reformavimas sumanymas buvo jau ne kartą kilęs Kariuomenės Štabe dar prieš mano paskyrimą Štabo Viršininko pareigoms. Perėmęs tas pareigas, aš buvau radęs naują mobilizacijos planą jau gatavai paruoštą. Jį buvo paruošęs Gen. Št. Pulk. Griganavičius, ano meto Mobilizacijos Skyriaus viršininkas. Man bebuvu likę jį tik pritaikyti mano numatyti teritorialinei Lietuvos ginklų pajėgų organizacijos sistemai, kuria naudojosi beveik visos mažosios valstybės, kaip teikiančia joms maksimum saugumo jų sąlygose.

4. Pagal tą sistemą mūsų kadrinės (taikos meto) kariuomenės padaliniai būtų turėję būti plačiai išskirstyti po visą kraštą, kad jie -- kaip mobilizaciniai branduoliai -- stovėtų arti mobilizuotinų vyrų išorinio valstybei pavojaus atsitikime. Tada būtų padarę įmanoma praveisti mobilizaciją maksimaliniu greičiu ir pastatyti visus vyrus prie ginklo bei sudaryti skaitlingą militarinę jėgą į kelias dienas, po gera mobilizacijos priedangia, kiekvieno metu pasirengusia pasipriešinti bent kokioms priešiškos užmačios mūsų mobilizavimąsi sukludyti. Tokios priedangos rinktinės strateginiai jautriausios kryptims apsaugoti mano jau buvo faktinai sudary-

toti tik po karo, kai senasis paštas buvo sugriautas. Anksčiau dabartiniame pastate buvo įvairenybių teatrėlis. Architektai Nasvyčiai yra idėję daug pastangų Vilniaus centriniam paštui kiek galima geriau sumoderninti viduje, ir su derinti su aplinka jo išorę. Uždavins, atrodo, abiem atžvilgiais pasisekęs atlikti, tik modernūs techniniai įrengimai, statybai užtrukus gerokai ilgiau, nei tikėtasi, gali būti jau nebe visai pasiviję naujus reikalavimus. (ELTA)

tos, ant greitųjų suvedant kairių pulkų batalionus į visų ginklų rūšių kovos grupes.

5. Pasakymu "opposition form officers corps" Dr. Gerutis meta -- kad ir nesąmoningai -- šešėli ant visos mūsų karininkijos neva jį buvo nepribrendusi suprasti, kas jai leistina ir kas ne. Dr. Geručiai turėjo būti žinoma, jog karininkija nėra jokio parlamentinio pobūdžio korporacija reikšti Karo Vadovybes planams pritarimo ar nepritarimo.

Dr. Geručio geresniam orientavimuisi galiu čia jam priminti, jog prieš 17 gruodžio smurtą visi rikiuotės dalių ir svarbesniųjų karinių įstaigų viršininkai buvo sušaukti Kautinan pasitarimui Kariuomenės Štabe ir buvo mano konkretiškai painformuoti apie Štabo nuveiktus darbus, paruoštus projektus ir numatymus ateičiai. Nei vienas tų aukštųjų kariuomenės vadų ir viršininkų nepasinaudojo jiems suteikta proga reikšti bent kokios opozicijos bei pakritikuoti Štabo darbus ir projektus.

7. Sukilimą pravedė ne mūsų ano meto karininkija, kaip tokią, bet, kaip ir Dr. Geručio pasakytą, tik "a group of officers" -- nuo savęs galiu pasakyti dargi visai neskaitydamas. Jie išnaudojo savo nusikaltamam aktui Karo Vadovybės reikštą karininkams pasitikėjimą, kaip įpareigotiems griežtai laikytis karinės drausmės ir davusiems iškilmingas kario priesaikas "kardo be reikalo nepakelti ir be garbės ne-nuleisti".

8. Jau didelis laikas "nebeplaukioti" po 17 gruodžio "povandenines uolas" tais ar kitais partiniais sumetimais ir tuo klaidinti istorikus, iš kurių reikalaujama objektyvškumo. Dėrėtų prisipažinti atvirai, jog tas smurtas buvo sukurstytas ano meto opozicinių partijų, kurios siekė tuo antikonstituciniu keliu nuverstį demokratinę M. Slezevičius Vyriausybę, kad pačioms pagrobis krašto valdymą. Majoras (ne pulkininkas) Povilas Plechavičius ir jį savo priešakin iššūsi karininkų -- konspiratorių grupė tebuvo tik sąlytos opozicijos vadų įrankiai. Faktinai sukilimas buvo beprasmiškas, nes, kaip žinoma, pati M. Slezevičius Vyriausybė ruošėsi persiformuoti, būtent -- ištraukti i Ministerijų Tarybą ir atstovus nuo dalies opozicinių grupių, kad tuo būdu sudarius sau kitokią balsų daugumą Seime ir atsluginis vidaus politinėje įtampą taikingu parlamentiniu keliu.

Reikšdamas tikros pagarbos

KAZYS ŠKIRPA
Washington, D.C.

TECHNICIANS PICKER X-RAY

Electronic Technicians
Electronic Testers

To work on the following units
Solid state electronic controls
Close circuit TV systems

Special applications of various camera systems (cine cameras, 35 and 70 mm) and their associated electronic controls.

Special applications of various optical and imaging devices.

Rate to \$4.09 per hour plus excellent fringe benefits.

If you qualify call Mr. Frank Novsak, 449-3000.

Picker Corp.

595 MINER RD.

Located 1 mile north of Wilson Mills Rd., just west of Interstate 271.

An Equal Opportunity Employer

(76-78)

PO PIETŲ KRYŽIUM

VL. RADZEVICIUS

ŽVILGSNIS Į 'TALKĄ'

1961 m. rugsėjo 15 d., po ilgesnių studijų ir posėdžiavimų, vienuolika Melbourne lietuvių, sudėję 230 dolerių, Victorijos Valstijos Kooperatyvų Registru užregistravo Lietuvių Kooperatinę Kredito Draugiją "Talka". Pirmą jos valdybą sudarė L. Barkus, V. Bartuška, F. Gužas, J. Kalnėnas ir J. Šniras. "Talka" pasistatė sau tikslą padėti nariams ekonomiškai teikiant paskolas, o gautu pelnu remti bendruomenės kultūrinę veiklą. Jos pagrindinis kapitalas sudaromas iš narių įnašų ("šerų"), o apyvartos kapitalui priimami indėliai iš narių, pašalinių asmenų ir lietuviškų organizacijų. Asmuo, noris tapti "Talkos" nariu, turi įmokėti \$2 įstojamąjį mokesčio ir pirkti nemažiau vieno įnašo (\$10).

Pradėjus darbą su vienuolika narių ir 230 dolerių pagrindinio kapitalo, "Talka" pirmiems veiklos metams tesukrapštė tik \$4000 apyvartai. Tačiau šiuo metu draugija jau turi 214 narių su \$5000 pagrindinio kapitalo ir 227 indėlininkus, laikinčius "Talkoje" \$57,000, už kuriuos šiuo metu jiems mokama 4 1/2% metams. Nariams už įnašus ("šėrus") mokamas įvairus dividendas, priklausąs nuo pelno. Šiomet jis siekia 6%. 1969 m. birželio 30 dienai sudarytam "Talkos" balanse nurodytas šitoks apyvartos kapitalas: \$63,429.

Ligšiol "Talka" yra išdavusi 125 paskolas vietos lietuviams \$133,660 sumai. 1969 finansinius metus baigiant, Melbourne lietuvių turėjo pasiskolinę iš "Talkos" \$58,766. Paskolos duodamos neilgesniam trijų metų laikui, paimant dviejų patikimų lietuvių garantiją ir nejudomo turto įkeitimą. Pereitais metais už paskolas "Talka" jau surinko apie \$4000 palūkanų. Apmokėjus indėlininkams ir padengus kitas išlaidas, draugijai liko \$741 pelno, kurio 10% yra skiriama bendruomenės reikálams. Ligšiol "Talka" bendruomenei jau yra skyrusi \$600.

Per visus aštuonerius metus draugijos valdyba nėrėsi iš kalio besistengdama padidinti "Talkos" narių skaičių ir indėlių sumą. Ypač sėkmingi šio atveju buvo praėjusieji finansiniai metai: gauta \$20,000 naujų indėlių.

Australijos akimis žiūrint, Melbourne yra stambi lietuvių kolonija (apie 2000 -- penktadalis visų Australijos lietuvių), tačiau gražiai ten veikianti "Talka" pasigenda vieningesnės lietuviškos paramos. Entuziastiškų vadovų svajonė: padvigubinti narių skaičių ir apyvartos kapitalą.

Charakterizuodamas Australijos lietuvių, savo laiku buvau pastebėjęs, kad jis nerodo susidomėjimo bizniu. Ši mano teigimą gali patvirtinti faktas, kad "Talka" yra vienintelė kredito organizacija, veikianti Australijos lietuvių bendruomenės ribose. Ligšiol čia buvo jau daug kalbėta ir rašyta, kad reikia tokias organizacijas kurti įvairiose didesnėse lietuvių kolonijose, tačiau kalbos pasiliko balsu tyruose. Nepadėjo ir įtaigojimai iš viršaus, nes niekur neatsirado "vienuolikos apaštalių". Paskutinių šūkių metė Krašto Valdybos sudaryta Ekonominė Taryba, bet ir ji niekas nereagavo ir reaguoti nebandė.

Pirkdami namus, įsigydami vienokių ar kitokių turtą, Australijos lietuvių skolinasi ir gana stambiom sumom. Jie apkrauti įvairiausiais savaitiniais ir mėnesiniais "išsimokėjimais" už kuriuos finansuotojai lupa po 10% ir daugiau. Panašios "Talkos", jei jos veikėtų kolonijose, daug kam galėtų reikšmingai patarnauti, o tuo pačiu būtų patarnauta ir bendruomenei.

• IŠ AUSTRALIJOS Į JAV išvyksta žinomas lietuvis dailininkas Leonas Urbonas, kuris prieš trejus metus buvo surengęs savo kūrinių parodas Chicagoj, Clevelande ir New Yorke. Gimęs 1925 metais Lietuvoje, L. Urbonas tapybą studijavo Vokietijoje 1945-1947, o 1951-1953 studijų reikalais lankėsi Anglijoje, Šveicarijoje ir pakartotinai Vokietijoje. Ypač aktyviai kūryboje jis pradėjo reikštis 1964 metais ir nuo to laiko visas savo jėgas skiria tapybai. Tai vienas iš nedaugelio lietuvių dailininkų, kuris palaiko ypač glaudžius ir aktyvius ryšius su įvairiom kultūrinėmis lietuviškos gyvenimo apraiškom.

• MŪSŲ PASTOGEJE (22.9.69) kultūrininkas Antanas Krausas pateikė žiupsnelį minčių, liečiančių pirmąjį Australijos lietuvių kultūros kongresą, kuris numatytas per 1970 metų Velykas. Autorius reiškia pageidavimą, kad kongresas būtų laisvas nuo politinių intrigų ir asmeninių rietenų. Jo įsitikinimu, kad kultūriniai reikalai negali būti administruojami iš viršaus. Jis siūlo kongresui ypatingą dėmesį kreipti į šeimoms, mokykloms ir ypač jauniosios kartos vaidmenį tautinės kultūros puoselėjime.

• FEDERALINĖ BALTŲ TARYBA yra gavusi Australijos užsienio reikalų ministerijos atsakymą į jos laišką, kuriame buvo klausama, ar Australija ir šiuo metu laikosi ankstyvesnio nusistatymo nepripažinti karinės Pabaltijo kraštų okupacijos. Atsakyme nurodoma, kad tas Australijos nusistatymas nepasikeitė. Būdinga tame atsakyme yra viena pastaba: Pabaltijo klausimas pasitarimuose su Sov. Sąjunga nebuvo paliestas.

Ta pati Baltų Taryba studijuoja kokios laikysenos turėtų imtis Australijoj gyveną pabaltiečiai ryšium su artėjančiais rinkimais i Federalinį parlamentą. Visa eilė parlamentarų yra užklausti, kaip jie žiūri i Pabaltijo reikalus. Daug kas taip pat priklauso ir nuo politinių partijų deklaracijų. Lietuvių sluoksniuose reiškiamas nepasitenkinimas, kad patys lietuvių iš savo vadovaujančių institucijų negauna jokių paaiškinimų dėl susidariusios padėties Australijai staiga pareiškus norą bičiuliauti su Sovietų Sąjunga. Galvojama, kad, girdi, Australija pasiryžusi eiti prie pasidalinimo įtakos sferomis.

• KRAŠTO VALDYBOS PIRMININKAS S. Narušis rugsėjo 23 dieną išvyko i Naująją Zelandiją pasisusvečiuoti pas vietos lietuvių. Ryšium su tuo laikuriu vietoje nurodoma, kad Krašto Valdyba visai nesirūpina politinės veiklos aspektais. Jei kas nors daroma tai tik atskirų asmenų ir atskirose vietose, be jokių bendrų direktyvų.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday
by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išeina trečiądieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

ŽMOGAUS VERTĖS PAJAUTIMAS

Pirmiausia niekados negalima žmogui pripažinti pilnos vertės pajautimo, jeigu jis aiškiai rodo savo elgesio silpnybes. Žmogus savo elgesio normas turi derinti pagal krikščioniškos dorovės principus. Krikščionybė yra siela, kurioje yra paslėpta visuotinės sąžinės gyvybė. Morale yra dvasios aiškumas, kurios tikrumo pobūdis glūdi natūralaus gėrio sąvokoje, praktiškame gyvenime išreiškiama žmogaus pareigos atlikime. Morale bendra prasme yra universalinis gėris. Ji privalo įpareigoti žmones elgtis padoriai visuose darbuose ir veiksmuose. Ypatinga prasme moralė yra papročių drausmė. Todėl ji turi teisę normuoti jėgos ir dorybės geradarybes. Dorovė nėra sutartis ir pagal ją negalima teisės padaryti be didesnės vertės ir reikšmės. Ir iš tikrųjų, jei dorovė būtų su sitarimo dalykas, tai kiekvienas galėtų laisvai ją tiek tegerbti, kiek jam patinka. Todėl net pati ulitariškiausia ir labiausiai tiesioginė politika turi žinoti, kad nieko rimto ir pastovaus nepadaroma be elementariausių dorovės dėsnių pagalbos. Nuo tolai, kai žmogus pasidarė to vardo vertas, jis siekia prisiderinti prie teisės, kad pateisintų norimus reikalus. Bet kas gi yra teisė, jei ne moralės paveldėtoja? Ir tik vienas teisingumas pajėgia įkūnyti tvarką ir taiką tautoje ir tautose, nes jis vienas sudaro žmonių solidarumo sąlygas, logiškas išvadas ir gyvą liudijimą tos sie los brolybės, kuri yra aukščiausios moralės, pačios didžiosios dorybės, -- gailėstingumo išraiška.

Krikščioniškos dorovės principų žmogus pagrindines savo elgesio normas išreikštų šiuo posakiu: "Savo apgauliniais poelgiais negalima piktinti tų žmonių, kurių tikimasi susilaukti savo pasekėjais". O pagal Martyną Liuterį šią minčių praplėtus būtų galima sakyti: "Žmonių, kurie savo dvasios nusiteikimus ir savo žmogiškąją vertę saisto krikščioniškos moralės gėrio normom, negalima klastinčiai suvedžioti, išduoti, apkalbėti arba apie juos piktas paskalas skleisti". Žmonių, kurie blogo elgesio normom grindžia savo gyvenimą negalima priskirti prie taurios ir susiderinusios bendruomenės sluoksnio.

Žmogus savo vertės pajautimo negali grįžti įsitikinimu, kad jos siekla su žmogiškais įgeidžių polinkiais yra skirtinga dvasia, kuri iš savo sielos gelmių nesemia gėrio troškimo, bet kaip koks šetoniškas pasibaisėjimas turi kelti maištą pasaulyje. Vokiečiai sakyti, kad tai žmonės, kurie "Der Liebe nicht haben", -- "Žmonės be meilės". Ir šitokie žmonės yra tarytum blogos naugės atplaišos, kurios paliestos dūžio, kelia šurpų sąskambį.

Kai mes prisimename su koku įniršimu mūsų krašto okupantai naikino Lietuvos ūkį ir bedaliais tremtiniais paleido jos ūkininkus į šaltas Sibiro taigas. Okupanto viešas reikalavimas, kad Lietuvos ūkininkas atsižadėtų savo žemės ir savo tėvynės, ar tai nėra be meilės, šiurpus ir šaltas iš blogo metalo "medžiaginis dvasios" sąskambis. Tai yra tas nuasmeninimas, sužalotas nesupratimas ūkininko profesijos, kurios dėka jis kruopščiai prižiūrėjo tėvynės laukus ir miškus. Ir tai darė su tokiu žmogiškosios vertės pajautimu, kad visas savo našaus darbopasėkas paliktų ateinančiom kartom. Bandymas išplėsti šetoniškom priemonėm ūkininko meilę savo profesijai, jo amžiais pamiltą žemės savastį niekados negali užgesinti jo meilės ir ilgesio savo kraštui ir jo gimtiems laukams.

Taip pat mes turime vertinti su dideliu dėmesiu pareigos pašaukimą mokyklos darbe. Mokytojo profesija yra jaunų žmonių ugdymo pareiga. Ši pareiga turi būti su meile ir labai rūpestingai atliekama, jei norima pasitenkinimo ir pasisekimo susilaukti. Ir jei mes pripažįstame, kad tai yra garbinga profesija, tai mes turime aukotis, kad ji būtų visais požiūriais išpildoma. Tik užkietėjusios dvasios žmogus gali leisti jaunų žmonių sielos polėkius sužaloti, o abejonių maište paskendęs individas nesiryžti juos pažadinti.

Kai kas piktnasi, kad per daug paviršutiniškai gležna jaunų žmonių siela žalojama, jei meilės ir pareigos jausmais yra paženklintas jų tautinis auklėjimas. Visi tie, kurie yra abejonėse paskendę ir pripažįsta, kad gimtoji kalba yra vylinga kaukė, kuri nekelia noro į savo tautos meno pažibą pažvelgti; jiems ji yra negailėstingai skundas, kenkiąs pažangai ir apie ją jie daugiau girdėti jokio noro nebenturi ir nebenori. Visus šitokius žmones būtų galima pavadinti atskalūnais su mirusiom sielom -- "dvasios elgetom".

Betgi, kas žino, kodėl mūsų Lietuvos - Motinos gimtoji kalba savo išreiškimo niuansuose pirmąjį žodį taria su tokiu šventumo jausmu: "Meilė". Ir kodėl sielos gelmėse glūdi fantazija, iš kurios išaugusi kalba mūsų gyvenimo rūpestingai puoselėjama suteikia išreiškimo jėgos įvairiom formomis išsakyti savo sielos subtilų pasaulį. Juk kalba yra žmogaus dvasinio medžiaginio turto veidrodys. Ir jei mes kultūrą suprasime kaip pareigą nuo lauko ir miško iki aukščiausios sielos ir proto išraiškos laipsnio. Jei mes sutiksime, kad kalba yra geriausia išreiškimo priemonė savo idėjų, kurios yra brangus atvaizdas mūsų tautos dvasinio pasaulio lobyne. Tai visi tie, kurie

Solistė Roma Mastienė (dešinėje) ir pianistė Raimonda Apeikytė Kalifornijos Lietuvių Dienoje po meninės programos išpildymo ilgaus plovimais sveikinašos tos dienos dalyvių.

V. Fledžinsko nuotrauka

Pacifiko pakrantėje

LIETUVIŲ DIENA

Tradicinė Kalifornijos Lietuvių diena įvyko rugsėjo 6 d. vakare Venteranų Memorial salėje, Culver City. Pagrindinis kalbėtojas buvo Lietuvos generalinis konsulas dr. Julius J. Bielskis. Žodžiu sveikino: LB Los Angeles apyl. pirm. L. Balvočius, LB Santa Monica apyl. vicepirm. inž. E. Arbas, LB Phoenix apyl. pirm. E. Josen, Vancouver, B.C., LB apyl. -- Z. Kaulienė ir Estijos vicekonsulas E. Laur. Ilgesnį jautrų sveikinimo žodį į susirinkusius tarė LB Tarybos narys B. Brazdžionis. Į iškilmės buvo atsilankę žymūs tautiš-

sako, kad mūsų kalba eina miriop ir yra senų žmonių muziejinė seniena, yra nekas kitas, kaip pareigos meilę išduodą ir save suniekiną iki beverčio žmogaus nereikšmingo paveikslas. Kiekvienas žmogus, kuris tai žino ir savo sielos esmėje jaučia tą didįjį meilės pareigos jausmą yra tautiškai mąstantis, pilnąją žmogaus vertę pajautęs žmogus, nes tai yra tikroji žmogaus mąstymo apraiška ir ieškojimas būdų ir priemonių išaktyti žmogaus esmės turinį, atskleisti savo tautos dvasinio pasaulio neaprepiamus praeities, dabarties ir ateities turtais. Žmogaus ateities ištikinimai, jo tikrybė, visados turi būti grindžiama ant jo dabarties tvirtų pagrindų. Už jos yra paslėptas didelis tautos praeities kultūrinis palikimas. Šitokio mąstymo išdavoje, kiekvienas tautiškai apsisprendęs žmogus neturi jokios baimės dėl praeities ir ne jaučia jokios baimės dėl ateities. Tai yra tautiškai mąstančio žmogaus ateities veikimo planas ir jo darbo laukas. Šios krypties pasekėjus drąsiai galima vadinti žmonėmis, kurie savo dvasios esmėje yra pajautę žmogaus vertę, pareigą ir pašaukimą.

Ign. Andrašius

kų organizacijų veikėjas inž. Jonas Jurkūnas iš Chicagos.

Tą dieną lietuviai sportininkai turėjo tinklinio rungtynes su estais. Žymia persvara laimėjo lietuviai ir buvo apdovanoti LB Vakarų apygardos valdybos skirtu trofėju.

Svarbiausią meninės programos dalį atliko solistė Roma Mastienė iš Chicagos. Jai akompanavo ir solo pianinu vieną Chopino kūrinių išpildė Raimonda Apeikytė. Jaunimo ansamblio šokėjai, vadovaujant O. Razutienei, pašoko stilizuotus tautinius šokius, pianinu palydint O. Barauskienei ir akordeonu A. Kazakevičiui. Vydūnas Tumas padėklamavo B. Brazdžionio eilėraščių Taikos dvasia.

Tą dieną parapijos salėje buvo dailininko Petro Luko kūrinių paroda, kurioje buvo išstatyti aliejiniai paveiksai, skulptūros, vazos ir ypatingai puikiai išdrožinėtas lietuviškos ornamentikos kryžius. (m)

MINĖS KONSULATO 30 METU SUKAKTĮ

Rugpjūčio 7 d. suėjo 30 metų nuo Lietuvos Konsulato įsteigimo Los Angeles mieste. Šiai sukačiai paminėti ALT skyrius, bendradarbiaudamas su Gen. Kons. dr. Julium J. Bielskiu, ruošia iškilmingus pietus spalio 26 d., sekmadienį, 1 val. p.p., Ambassador

viešbučio Embassy salėje. Į pietus yra pakviesti ir jau sutiko dalyvauti aukštieji Los Angeles miestopareigūnai, draugingų valstybių diplomatai ir spaudos atstovai.

Ši sukaktis tuo reikšminga, jog ja prisimenama ir pagerbiama vienintelė Kalifornijoje Nepriklausomos Lietuvos įkurta ir JAV iki šiol pripažinta įstaiga -- KONSULATAS, liudijanti Lietuvos valstybės tęstinumą. Mūsų diplomatų darbo sąlygos labai sunkios. Dažnai ne vienas iš mūsų nusiskundžiame, jog nematome jų darbų vaisių. Tačiau pats faktas, jog šios mūsų įstaigos darveikia, mūsų diplomatai dar yra pripažįstami, rodo, kad yra dirbama ir tas darbas yra vertingas Lietuvos laisvės kovoj.

Los Angeles lietuvių visuomenė turi retą progą parodyti savo padėką Gen. Kons. Dr. Julijui J. Bielskiui, šio konsulato įsteigėjui, už nenuilstamą 30 metų darbą Lietuvos Valstybės tarnyboje. Tik gausus visų lietuvių dalyvavimas parodys ką mes tikrai jaučiame šiai įstaigai, jos įkūrėjui ir laisvės kovos tęstinumui. Todėl visi Los Angeles, artimųjų ir tolimųjų apylinkių lietuviai prašomi šiuose pietuose -- minėjime dalyvauti. Bilietai gaunami pas visus ALT'o valdybos narius: Čekanauską, Skirį, Liaudanską, Telyčėną, Gajauską, Barauskaitę ir Markevičių. ALT

INŽINIERIŲ BALIUS

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungos Los Angeles skyrius šiais metais atveina į paramą BALFuj, kuris rūpinasi ir gelbsti lietuviui bet kuriame pasaulio krašte pakliuvusiam į vrgą.

Tam gražiam tikslui rengiamas grandiozinis balius "Ambassador" viešbutyje (3400 Wilshire Blvd., Los Angeles, Calif.) labai puošnioje "Embassy" salėje lapkričio 8 d. 7:30 vakare. Lietuviškoji publika turės progą gražiai praleisti vakarą prie skanios vakarienės, žvinties muzikos, programos ir šaunaus pasilinksminimo.

Lietuviškoji visuomenė labai nuoširdžiai kviečiama savo dalyvavimu paremti šį kilnų tikslą. Baliui organizuoti sudarytas komitetas. Pirminkė -- inž. Žibutė Brinkienė, 2586 Aberdeen Ave., L. A., telef. 665-4564 ir nariai: inž. Alek-

sas Kunys, inž. Julius Raulinaitis ir arch. Edmundas Arbas.

Los Angeles Inžinierių ir Architektų sąjungos išrinkta naujoji valdyba šios sudėties: Pirmininkas inž. Vytautas Vidugiris (27923 San Nicolas Dr., Palos Verdes, Calif. telef. 377-3192). Vicepirmininkas kultūros reikalams, inž. Vytautas Tamošaitis, vicepirmininkas techniniams reikalams, inž. Romas Butreika, sekretorius inž. Jonas Motiejūnas ir išdo reikalams inž. M. Sodeika.

Į revizijos komisiją išrinkti: inž. Aleksas Kunys, inž. Julius Raulinaitis ir inž. Povilas Butkys.

Naujoji valdyba numatėsi apjungti inžinierių - architektus ir visus griežtųjų mokslų akademikus. Vien tik diplomuotų inžinierių - architektų Los Angelėje priskaitoma virš 150.

Baliaus Ambassador viešbutyje, rezervacijų ar bilietų reikalu prašome kreiptis į anksčiau paminėtus valdybos, revizijos komisijos ar baliaus rengimo komiteto narius. (ea)

• Inž. J. Jurkūnas, žymus visuomenininkas, iš Chicagos tarnybos reikalais lankė Los Angelėje, kur išbuvo keletą savaitių. Ta proga svečias aplankė ir daugelį čia gyvenančių savo draugų bei pažįstamų. Svečias taip pat dalyvavo su ruoštoje Lietuvių Dienoje ir per liet. radijo valandėlę kalbėjo į Kalifornijos lietuvių.

A.L.T. S-gos Los Angeles skyrius mielajam svečiui Lietuvių Tautiniuose namuose suruošė vaišes, kur buvo išsikalbėta įvairiom šių dienų lietuvių lietiiančiom politinėm aktualijom.

SANTA MONICOS AMERIKOS LIETUVIŲ KLUBO VEIKLA

Santa Monicos Amerikos Lietuvių Klubas dar šiais metais numato pravesti šiuos parengimus:

Spalio 26 d., 7 val. vak. Miramar viešbučio salėje, S. Monicoje įvyks tradicinis rudens balius su linksma programa.

Vėliau numatomi Klubo kultūriniai penktadieniai su įvairiomis paskaitomis: lapkričio 14 d. prof. K. Almino paskaita tema: "Lietuvos valdovai anų laikų Europoje"; gruodžio 14 d. topografijos plk. lt. J. Andriaus paskaita-paroda: "Lietuva senuose ir naujuose žemėlapiuose".

Paskaitos įdomios, todėl kviečiami dalyvauti visi. Paskaitos vyks klubo patalpose: 1210 4th St., Santa Monica, Calif.. Pradžia 7 val. vak.

Gruodžio 31 d. įvyks tradicinis Naujų Metų sutikimas (kartu su JAV LB, S. Monicos apylinkė).

LITHUANIA 700 YEARS

Veikalas kainuoja 12 dol. Per LNF užsisakant -- 10 dol. Čekį rašyti: Lithuanian Independence Fund Inc. 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

Norintieji knygą platinti kreipiasi tuo pačiu adresu.

LB Vakarų Apygardos pirm. Ig. Medžiukas (dešinėje), džiaugdamasis Kalifornijos lietuvių sportininkų laimėjimu prieš estus, sveikina klubo vadovą Romą Žemaitį, išeikdamas jam trofėjų.

V. Fledžinsko nuotrauka

Korp! Neo-Lithuania 12-ta stovykla (2)

Dr. Eugenijus Noakas

ANTRADIENIS --
RUGPIŪČIO 26 DIENA.

Antradienio rytą Korp! pirmininkas fil. Algis Modestas laikė paskaitą apie Korporacijos spalvas ir juniory pareigas bei su tuo susijusias korporacijos tradicijas. Buvo paliestos ir mandagumo bei spalvų dėvėjimo taisyklės ir kt. Čia klausytojai buvo labai atidūs ir paskaitininkui teko atsakyti į daugelį klausimų, aiškinant visokias situacijas ryšium su gyvenimiškomis mandagumo taisyklėmis.

Tos pačios dienos vakare buvo literatūros ir muzikos vakaras. Ir vėl stovyklautojai visiems susirinkusiems parodė savo sugebėjimus gražiai ir kultūringai pasirodyti. Buvo skaitomos mūsų autorių poemos, eilėraščiai ir dainuojamos įvairios lietuviškos dainos. Išrinkta juri komisija turėjo įvertinti geriausių pasirodymus, o pirmą vietą laimėjęs turėjo būti paskutinę stovyklos dieną apdovanotas. Pirmą vietą teko jaunai kolegai Irenai Vizgirdaitei iš Detroito už gražų balsą ir ypač už lietuviškas dainas. Ji dainavo pritariant Detroito jaunųjų orkestrui, kuris specialiai visai savaitei buvo atvykęs į stovyklą. Bendrai stovykloje muzikos netrūko, nes be minėto Detroito jaunųjų orkestro, buvo ir dalis Korporacijos orkestro iš Chicago.

TREČIADIENIS --
RUGPIŪČIO 27 DIENA.

Tą dieną iš Chicago atvyko kolega Vaclovas Kleiza ir skaitė paskaitą apie "Lietuvių Bendrines Organizacijas ir jaunimo prisidėjimą". Paskaitininkas buvo gerai pasirošęs temai ir mokėjo visus sudominti. Jis apibūdino lietuvių bendri-

nes organizacijas Amerikoje -- VLIKą, ALTą, PLB ir BALFą. Nurodęs kiekvienos tų organizacijų struktūras, jis pabrėžė, jog kiekviena šių organizacijų atstovauja visą lietuvišką visuomenę.

"Mes turime jaunimą ir organizacijas, bet dabar mums reikia ieškoti būdus, kad būtų galima jaunimą įtraukti į šias bendrines organizacijas" -- pabrėžė paskaitininkas. "Žiūrint į šitas organizacijas matosi, kad jaunimo buvimas jų veikloje nėra vienas iš labiausiai pageidaujamų reiškių, jie retai leidžia jaunimui įsijungti ir veikti bendrai. Antra problema yra, kad jaunimas nemėgsta daug filosofuoti ir žaisti žodžiais. Jaunas žmogus yra veiksmo žmogus ir nori aiškiai žinoti ko jis siekia ir kur jis eina -- nori matyti aiškius tikslus ir priemones".

"Žiūrint į šių dienų lietuvišką jaunimą jam sudaromos patogios sąlygos materialiai gerovei, bet tuo pačiu metu žlugdomas jo dvasinis atsparumas. Gal ir dėl šios priežasties mažai matome jaunimą mūsų bendrinėse organizacijose. Iš kitos pusės, jaunimas labai dažnai tų organizacijų ir jų veiklos nepažįsta. Mes mylime tą, ką pažįstame ir su kuo esame artimame ryšyje".

Čia paskaitininkas prisiminė ir mūsų liuanistines mokyklas, kurios turėtų daugiau mokiniams aiškinti apie dabartines lietuviškas problemas ir sąlygas pa- vergtoji Lietuvoje. Jis skaito, kad liuanistinių mokyklų programos turėtų būti gerokai peržiūrėtos ir pakeistos.

Toliau kol. V. Kleiza kalbėjo apie jaunimo organizacijas. Šia proga jis griežtai atmetė pažiūrą, kad šviesa - Santara

yra jaunimo organizacija. Šios organizacijos narių amžiaus vidurkis yra 40-45 metai. Jaunimo organizacijos turėtų suglaudinti savo gretas, daugiau bendradarbiauti tarpusavyje ir iš tokio tarpusavio bendradarbiavimo būtų didesnis ir svaresnis balsas ir našesnis darbas. Ši darbą galima būtų atlikti per Studentų Sąjungą ar imtis bendradarbiavimo kitokiu būdu įjungiant į tą darbą skautus, ateitininkus ir neolituos.

Išeidamas iš savo paskaitos jis nurodė 5 punktus:

1) Jaunimas negali likti abejingas ir turi padėti tautiniam darbui,

2) Jaunimo organizacijos glaudžiau apjungia savo jėgas bendriems darbams,

3) Palaikomi artimi ir atviri ryšiai su bendrinėmis organizacijomis,

4) Jaunimas aiškiai nusibrėžia sau tikslus, pramato priemones tiems tikslams siekti ir jas vykdo, ir

5) Svarbiausia, jaunimas išlieka jaunas ir entuziasingas savo dvasia ir nesustingsta dabartyje".

"Dabartis įpareigoja mus ateičiai. Gi ateitis yra mūsų ranose. Kiekviena išeivija susiduria su šiomis problemomis, tačiau pasidavimas ir sustingimas yra lygus mirtčiai. Nepasirašykime savo mirties sprendimo! Jei kada ir bus skirta mūsų išeivijai išnykti, tą sprendimą tepasirašo kiti, o apie mus tesako mūsų tautos mintytojo Vydo žodžiais: "Jie ejo per gyvenimą ne kaip pragaisties šešėliai, bet kaip amžinybės simboliai".

Tais žodžiais kol. Kleiza užbaigė savo paskaitą ir susilaukė visos auditorijos didelį pritarimą. Po paskaitos ilgai užtruko klausimai, atsakymai bei įvairūs sumanymai,

Stovyklos dalyviai iškilmingo posėdžio metu. Nuotraukoj juniory kamps, J. Gaižūčio nuotrauka

nustatant jaunimo ateities darbo gaires.

Po pertraukos buvo įdomios diskusijos apie "hippius". Korporacijos pirmininkas Algis Modestas pradėjo šias diskusijas ir pristatė sen. B. Gudaitę iš Chicago ir sen. V. Jurgelą iš New Yorko. Kol. Gudaitę apibūdino "hippių" filosofiją ir nupasakojo jų atsiradimą Amerikoje. Jų filosofija gana vaikiška, atsižadėti visko, rūpintis tik savimi, tai yra gyvenimo realybės išvengimas. Anot kol. Gudaitės, studijos parodė, kad dauguma hippių yra iš turtingų šeimų, kurios nesidomi savo vaikais, ir taip tie vaikai visko pertekę ir likę vieni be draugų išeina ieškoti savęs, atsižada visų. Šitokia aplinka išaugina keistą žmogų su keista pasaulėžiūra.

V. Jurgela, pažinęs New Yorke hippių gyvenimo būdą ir juos pačius, tvirtino, kad jų tarpe yra gerų ir blogų. Daugelis jų gyvena tik meilei ir taikai.

Iš tolimesnių diskusijų prieita išvados, kad "hippių" judėjimą išnaudoja kiti. Įsikūrę taip vadinama SDS organizacija (Students for Democratic Society), kurios dauguma vadų yra komunistai ir jie paveržė vadovavimą "hippių" tar-

pe, jie vadovauja taip pat ir radikaliems elementams Amerikos mokyklose ir universitetuose. Dar pažymėtina, jog didelę "hippių" daugumą vartoja visokių narkotikų.

Stovyklautojai gyvai dalyvavo tose diskusijose ir priėjo išvados, jog lietuviui akademikui "hippių" judėjimas yra ir turi būti svetimas.

Po tokių įdomių jaunimui problemų, vakare bu-

vo suruoštas tradicinis korporacijos alutis, o visos korporantės turėjo savo arbatėlę. Ir vėl dviejuose stovyklos kampuose girdėjosi lietuviška daina. Tik žinoma vyrų alutis buvo kiek garsesnė nei mergaičių svajinų dainos. Vyrų alutiui vadovavo stovyklos vadovas fil. Mečys Šimkus, o filijų arbatėlei -- juniory magistras fil. J. Slivinskienė.

(Bus daugiau)

PRODUCTION WORKERS

IF

You want steady work the year around with good hourly rate plus bonus, plenty of overtime, company paid Hospitalization and Life Insurance, plus vacation and paid holidays come to...

MICHIGAN SEAMLESS TUBE CO.
400 Wm. N. McMunn St. South Lyon, Mich.

An equal opportunity employer

(77-78)

DUE TO NEW EXPANSION

SPECIAL MACHINES

FIXTURES—TOOLING

DESIGNERS—DETAILERS

RADIAL DRILL OPERATORS

LINEBURNERS

TRANSFORMER ASSEMBLERS

CUT OFF SAW OPERATORS

Maximum Benefits

58 Hour Work Week

DOLLAR ELECTRIC CO.

31200 Stephenson Hwy.

Madison Heights, Mich.

(75-78)

ALYTIS

ANDRIUS NORIMAS

(Dirvos konkurse 1968 m. laimėjusi II vietą novele)

(4)

Vėliau žiniai praminė tą upelį Alytupiu, o kalnelį, kuriame mergaitė užmūryta žuvo, pavadino Mirgrausėlės piliakalniu. Nuo Alyčio upelio gavo vardą vėliau pastatytasis Alytaus miestas".

Poringę prisiminęs, Klemensas net susigraudino. Juk lygiai panaši dalia ir jo su Agne. Ir ar pavyks jam atgal iš priešo pusės sugrįžti pas Agnę?

"Mat, Agnė nėra niekur užmūryta ar užkasta, o aš ne karžygys, tik taip sau... gal šnipas, gal agentas... Bet mudu mylimės ir ilgimės vienas antro. Panašiai, kaip Alytis su Mirgrausėle. Gaila, kad ne suspėjau su Angele pasikalbėti... Bet gal taip ir geriau. Ir ji, kaip mama, pradėtų rūpintis, zygti ir verkti. Aš gi, kaip tas Alytis, turiu ... na, ne kautis, bet uždavinį atlikti... Oi, sunku bus man dėžę pargabenti... Patekti jų pusėn nesunku, bet su dėže atgal grįžti -- štai, kur keblumas! Ją gal tik rogėmis galima būtų.... Taigi, reikės arklių..."

Daug varnų jau buvo nučiuožta kiek pravažinėtu žiemos keliu. Arkliai riste tempė du tylinčius vyrus. Kareivis vis dairėsi į apylinkes. Viskas baltą dangą apklostyta. Tik medžių liemenys juoduoja, eglų tirštos šakos žaliuoja. Tamsiais brūkšniais brėžiasi karčių tvoros. Už jų dažnai atskirų vienkemių suresti nameliai, it kokie seniai, pro kaminus pypkės dūmus leidžia. Laukai tušti. Neįmanoma ma-

tyti, kur buvo kas sėta ar piauta. Viską dengia storas žiemos klotas, baltas ir žiauriai šaltas. Tame baltame, tarytum kailyje, lyg blusos, juntami žmonės iš besiveržiančių dūmų arba lojančių kiemuose šunų.

"Aha... Jau čia pat ir Punelės upė. Ji savo vandenį nuneš į Nemuną, prie Punios piliakalnio. Bet žmonės jį dažniau Margirio kalnu vadina. Dabar jo viršūnėje, buvusioje pilies aikštėje, pastatyti dveji namai. Anksčiau čia bajorai savo rūmus turėję. Bet senovėje kunigaikštis Margiris, narsiai gindamas pilį nuo kryžiuočių, žuvo su visais žmonėmis ir šeimomis... Verčiau pats kalaviją nusidūrė, bet nepateko gyvas priešiui. Labai gražiai aprašė viską lenkų rašytojas Kraševskis. Skačiau šitą apysaką "Kunigas" ir kuone verkiau... Čia mūsų protėvių narsumo liudytojas. Piliakalnis stovės, kol žemė bus".

Tačiau dabartis išblaškė Klemenso susidomėjimą apie žiląją senovę.

"Čia jau netoli ir Raižiai. O juose gyvena Suleimanas, mano draugas. Totorius jis, bet ištikimas bičiulis. Gal man verčiau per Raižius pasiekti Butrimonis? Suleimano pasiklausčiau, kur geriau pereiti pas bolševikus..."

-- Sustok čia!

Vežėjas būtų per toli pravažiavęs. Buvo jau per žengęs medinį tiltą per Punelės upę.

-- Ar jau čia?

-- Sugalvojau čia sustoti. Aš jau pats rasiu kelią. Keliauk dabar atgal, Jonai. Dėkui už pavėžinimą.

-- O ką sakyti pulko vadui? Jis liepė jam pranešti.

-- Pranešk tai, kad atvežei mane ligi šios vietos. Iš čia pėsčias keliausiu tuo keliuku ir Raižius.

Daugiau nieko.

Kareivis apsuko arklius ir roges. Keliu niekas nevažiavo, todėl netrukdomai atliko posūkį ir nesukubėdamas leidosi atgal, Alytaus link.

Klemensas kelis kartus perėjo per savo siaurą kamerą pirmyn ir atgal.

-- Štai, dabar prisimenu! To kareivio vardas Jonas Švoba! O karo lauko teismui negalėjau pasakyti... Užkrito tada atmintis... Dabar jau per vėlu...

Ir vėl mintys, tarytum per gilų sniegą ar koki klampumyną žėglėja.

"Tada Suleimano neradau. Jo seni tėveliai mane pavaišino. Jų sūnus, sako, Kaune stojęs savanoriu. Taip pat ginti mūsų valstybę... Nesulaukęs, sako, kada bus sudarytas atskiras totorių dalinys... Jie man nurodė kelią į Butrimonis, nors juos apgavau -- nesisakiau, kad svarbų uždavinį turiu. Tik sakiau, kad noriu pasiekti Jucevičius. Tokių jie nežinojo. Laimingai pasiekiau Butrimonis. Niekas manęs nepastebėjo naktį įeinant. O ten bolševikų štabas. Užtiko mane vienas jų vyresnysis. Niekito kito neliko man aiškintis. Mat, pasirodo, jie ten turėjo išvedę karo stovį ir po penktos vakaro nevalia niekam nosies į gatves iškišti. Turėjau pasisakyti, kad esu, tariamai, savanoris ir jų kariuomenė. Melavau, kiek išgalėdamas ir raštinėj ir būrio patalpose. Tada tai ir pasidariau aš Alyčiu. Klemensu Alyčiu. Apsimečiau esąs mažai raštingas, bet gerai šaudžiau pratimuose, tai išigijau palankumą rusio puskarininkio, vardu Ščerbakovas. Barzdyla toksai..."

"Guolį gavau greta padaužos lietuvių iš Onušio. Iš pat pradžių jis mane įtarinėjo, o vėliau patyriau, kad jam net ir sekti mane pavesta..."

(Bus daugiau)

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Beveik dešimtmetį, po įsteigimo naujos Specialių Pajėgų grupės Fort Bragg, North Carolina 1952 metais, kovoti partizaninio karo metodais, ši organizacija vargo. Pradžioje grupės nariai galėjo nešioti Specialistų Pajėgų būdingas žalias beretes, pasiskolintas iš Antrojo Pasaulinio karo birtų smogiųjų dalinių. Bet 1956 metais, šios kepurės buvo uždraustos, nes atrodė "per daug užsienietišškai".

Prezidentas John F. Kennedy, pramatydamas partizaninio karo galimybes, ypatingai pietryčių Azijoje, gražino Specialioms Pajėgoms tolimojo gyvenimo viltis.

Ir žalia beretė buvo gražinta -- didelėje pagarbėje. JFK 1962 metais kalbėjo: "Žalia beretė vėl tampa pranašumo simboliu, drąsos ženklu, skirtingumo marke laisvės kovoje".

Tuo laiku, apie 600 Specialių Pajėgų narių jau buvo Vietname pataręjū rolėje.

Šiandien yra tarp 9,000 ar 10,000 Žaliųjų Berečių. Karininkai skiriami iš kitų kariuomenės dalinių, į kuriuos jie su laiku vėl grįžta; eiliniai kariai, visi savanoriai, praleidžia visą savo karinę karjerą Specialių Pajėgų daliniuose.

Šie kariai išmėtyti po visus kontinentus: 3,000 Pietų Vietname, 400 Tailandė, 800 Okinawoj, 250 Bad Toelz, Va karų Vokietijoje, 800 Panamos Kanalo zonoje ir 3,000 apmokyme Fort Bragg, North Carolina.

Daugumoje Žalios Beretės veikia žvalgybinėse operacijose. Jų tinklai ir kontaktai platesni už bet kurios kitos grupės ir palaiko artimą kontaktą su CIA, kaip ir dė Nha Trang įvykiai.

Kaip kariuomenės elitiniai daliniai, Žalios Beretės gauna intensyvių apmokymą: susižinojimo specialistai patys taiso radijo aparatus; medikai yra chirurgai be diplomų; sprogdinimo specialistai gali bet ką sunaikinti. Visi yra daugiakalbiai ir visi turi geriausią parašutininkų apmokymą.

Vietname Žalios Beretės yra skirtos pasienių žvalgybai, priešojudešių sekimui, pasalių puolimams. Be to jie veikia su pasienių vietiniais, daugumoje su Nungs ir Montagnards genčių nariais, tarp 70 įsteigtų pasienio ir kalnų stovyklų, kur tuzinas Žaliųjų Berečių vadovauja šimtams vietinių nereguliarių karių.

Kai kurie kariuomenės karininkai sako, kad Žalios Beretės per daug specialios. Kada, jau penšijon išėjęs generolas Harold K. Johnson, buvęs vyriausias kariuomenės vadas, lankė Žalias Beretes Vietname, jis jiems pasakė: "Jūs atliekate didelį darbą, bet čia yra per daug talento vienam mažam daliniui".

TARP KANARŲ SALŲ IR ŠIAURĖS IŠKYŠULIO (5)

R. SPALIS

mia į šilumą. Jau didelė dalis turistų laiką leidžia saugioje langų prieglaudoje.

Mano anarakas gerai laiko šilumą, užtraukiu ant galvos dar toki nailoninį gaubtuvą, kad tik akys ir nosis matosi ir galiu pakęsti bet koki orą. Mėgdavau vėlyvas valandas praleisti viršuje, stebėdamas pajudusias fantastines uolas lyg statulas ibridusias į jūrą, staigiantį, dainuojantį vėją, kamuoliais besiritančius debes. Toje neišgyventoje stihijoje buvo tam tikras patrauklumas, gamtos poezija, simbolizuojanči pabaigą, nykumą.

Trys prancūzai palaiko kompaniją. Ramūs, mandagūs, nepriemenos tuos didžiai sujau-dintus, kuriuos buvau sutikęs Prancūzijoje. Ypač įdomi pora. Jis 50-60 metų ji 40-50 metų. Gražūs, tiesūs. Taip išimylėjusios, taip atsidavusios poros nemačiau anksčiau. Trečia prancūzaitė iš Nicos visad pirmoji išlėkdavo iš laivo ir bene pati paskutinioji grįždavo į jį. Tiek laiko leisdami kartu, mėgindavome kalbėtis, bet tik ženklais. Šiaip taip susišnekėdavome. Ir iš viso kelionėje žmonės atviresni, greitesni susidraugauti. Per tas kelias dienas gali patirti daugiau paslapčių, negu per ištisus metus, besitirindamas tarp savo bendradarbių. Kartu jie linkę ne tik pasakoti, bet ir klausyti. Kartais gaunu pamfletus, knygas apie Lietuvą, bet mano pažįstamieji anglai, atvirai pasakius, kratosi jų, žinodami jau mūsų reikalą. Čia, priešingai

veržiasi norėdami sužinoti daugiau. Gailėjaisi tik, kad neturėjau tų spaudinių apie Lietuvą, kurie dar labiau nušviestų jos bylą.

Džentelmeno sąvoka pasirodo dar labai gyva. Australietis ir pietų afrikiečių pora patvirtina tai. Afrikiečiai su dideliu rūpesčiu žiūri į savo krašto ateitį ir spėja, kad po 20 metų juos laukia sukrėtimai ir nemalonumai. Jau grįžtamoje kelionėje teko susidurti su šaunia amerikiečių pora, kuri sėdė greta. Moteris, žmonos užkalbinta, per valandą išsklojo savo istoriją, išrodė vyro nupirkas dovanas Danijoje ir kitur, besitrunkant po Europą. Vyras net sudraudė savąją, girdi, jie iš Anglijos mažai pinigų gališvežti, o tu giriesi savo turtais. Bet, žinoma, ji nerodė jų besigirdama. Tai ilgai keliaujančio, hoteliuose ilgai uždarito žmogaus psichologija, žmogaus netekusio savo draugų, aplinkos. Pirmą progą prasiveržusi kalba, pasidarė kaip toji perpildyta užtvanka.

Jau rodytos dovanos rodė, kad šių žmonių kšėnė neeilinė, bet pati pasakoja nesijaučia tokia turtinga esanti, mat jos sesuo (nepaprasto gražumo, rodoma fotografija tai patvirtino) ištekėjusi už milionieriaus. Deja, tai įnešė tam tikrą disonansą į buvusį gražų dviejų sesučių ir motinos gyvenimą. Ne toji turtingoji prižiūri ir rūpinasi motina, bet toji "pelenė", sėdinti su mumis. Kai pirkas minko odos kailis milionierei nepatiko, vyras nupirko jai kitą už 10,000 dolerių. Motina viltingai paklausė ją darysianti su pir-

muoju minku, tikėdama, kad atiduosianti savo seriesiai, bet gražuolė, nepastebėjusi užuominos, nutarė naudoti jį lietingomis dienomis.

Toje pačioje vietoje įlipo ir kita įdomi amerikiečių pora. Vyro veidas buvo toks savas, kad tikėjau jį esant lietuviškos kilmės. Pasirodė ne. Esąs anglų kalbos profesorius, jo žmona irgi dėstanti universitete industrinę psichologiją. Pirmą kartą užtikau taip tipišką amerikietį inteligentą liberalą. Lijo, prakalbėjome iki vakarienes ir vėliau susitikę kitą dieną tęsėm pradėtą temą. Svarbiausios jo mintys. Universiteto jaunimas reikalauja teisių ir tos teisės jam siūlomos, tačiau jaunimas tingi jų imti, vengdamas atsakomybės. Didžiai gaila, kad jaunimas atvykęs iš Europos, taip greitai miršta savo tėvų kalbą. Argi negražu žinoti dvi kalbas: tėvų ir anglų. Toliau mūsų pokalbis pasidarė ne toks sklandus, perėjęs į mandagią polemiką. Profesorius tų priekaištų Amerikai turėjo labai daug. Nereikalingi tie milionieriai, kai kurie jų nemoka jokių "taxų". Milionierių bendrovės lieja kraują. Štai ir tas ginčas tarp Salvadora ir Honduro tai irgi amerikiečių kapitalo pasekmė. Nereikalingas ir tas skridimas į mėnulį, kiek dėka to galima būtų pamaitinti burnų ir t.t. Žinoma, savo krašto matomos ar tariamos klaidos ir jų kritika gal ir sveikas reikalas, bet toje gan plačioje analitazėje pajutau lyg ir simpatijas raudonajam pasauliui. Pastebėjęs mano priešingą nuotaiką, profesorius prikišo kad mano asmenišką patyrimą veikia mano pažiūrą. Paklausiau tada, kaip anot jo, ar praktika ar teorija reiktų labiau vertinti. Bet į tokius konkrečius klausimus jis nie-

(Nukelta į 6 psl.)

Spaudoje pasidairius

ORGANIZUOTUMAS

Visi kviečia į organizacinį darbą, bet niekas nenori toje organizacijoje dirbti. Nenori todėl, kad tie organizatoriai yra paprastai kritikuojami. Ne tik kad niekas už toki darbą nesumoka, bet dar gerai išvuoja.

Šį klausimą reikėtų mums atidžiai peržiūrėti. Arba organizacinis darbas yra nereikalingas, arba tie kritikai nežino, ką daro, o gal pagaliau ir darbininkai yra niekam tikę.

Kad šitoks organizacinis darbas reikalingas, tur būt, nė vienas neginčija. Ypač jis reikalingas mums išeivijoje. Nesame Grigo bitės, kad vėjas mus blaškytų. Norime ir kartu sueiti, ir pasilinksminti, ir padainuoti, ir pasiplepėti, o kas būtų, jei šitokių suėjimų švenčių, minėjimų, koncertų ir panašių dalykų nebūtų. Mus pradėtų vadinti laukiniais žmonėmis. Okartais išsitariau, kam čia tų organizacijų. Tai yra perdėm nepatvirtinti išsitariau ar gal savęs pateisinimas.

Jei organizacija reikalinga, tai reikalinga ir padėka tiems, kurie joje dirba. Padėka organizatoriams yra vienintelis užmokestis už jų sugaištą laiką. Lietuvio nuosirdumas kaip tik ir reikalauja gerbti organizatorius. Kaip tik pas mus priešingai vyksta. Dažna organizacijos valdyba yra stipriai išpurtoma, o po to su žiburiu ieškoma kandidatų į naują valdybą. Žinoma, tie kritikai neina į valdybą. Sako, ar aš durnas. Jau šitoks atsakymas rodo, kad kritikas nėra nuosirdus.

Ši ypatybė nėra lietuviška nuosavybė. Ji yra išeivijos gaminy. Ši žaizda ypač kenkia mūsų organizaciniam gyvenimui. Pats laikas mums grįžti į savo tikrą charakterį -- į lietuvišką nuosirdumą. Esame jau pakelyje, jau rietenų susirinkimuose mažiau. Jei dar giliau apmąstysime šią padėtį, kaip bitės visi spiesimės į avilį, į vieną lietuvišką šeimą, į organizuotą darbą. Kritikai nebus tuomet destruktivūs ir nebaidys nieko iš valdybų, bet patys į jas eis. Viskas tuomet bus mums reikalinga, kas organizuota -- ir parapija, ir bendruomenė ir lietuvių namai, ir bažnyčia. O viską pajėgume padaryti, jei atgaatume lietuvišką nuosirdumą!

(Tėviškės Aidai nr.26)

HELP WANTED MALE

WANTED PRODUCTION WORKERS

3-11 Shift and 11-7 Shift
No Experience required,
Good Wages and Fringe Benefits

Hercules Drawn Steel Corp.

38901 Amrhein, Livonia, Mich.
(77-79)

Cleveland Trust turi pagerintą sistemą čekiams ir balansui.

Daugiau nebėra patarnavimo mokesčių, jeigu jūs laikote čekių sąskaitoje \$200, ar \$500 taupamoje sąskaitoje, arba \$1000 investavimo knygutės sąskaitoje.

Jeigu jums patinka idėja nuo mokesčių laisvos čekių sąskaitos, mes turime jums pasiūlymą.

Paprasčiausiai laikykite \$200 balansą savo čekių sąskaitoje ir jums visiškai nieko nereikės mokėti už naudojimąsi sąskaita. Nebus jokių išlaidų už patarnavimą. Nebus jokių išlaidų už indelius. Nereikės mokėti mokesčių už išrašytus čekius.

Jeigu jūsų balansas bus žemiau \$200, jūs būsite apdėtas \$1 mokesčiu už tą mėnesį, plus normalūs mokesčiai už naudojimąsi čekių sąskaita.

Jūs galite turėti čekių sąskaitą be mokesčių ir kitu būdu. Tik turėkite balansą \$500 jūsų regulioje 4% Cleveland Trust taupymo

sąskaitoje, arba \$1000 jūsų 5% investavimo knygutės sąskaitoje. Mes mokėsime jums procentus ir jūs galėsite rašyti visus Cleveland Trust čekius kiek norėsite neapkraunant mokesčių nė vienu centu.

Jeigu rašote tik keletą čekių į mėnesį ir nenorite laikyti balanso čekių ar taupymo sąskaitoje, geriausias būdas jums bus mūsų CleveCheck sąskaita. Jūs mokėsite už čekius, kuriuos išrašote ir jokių kitų mokesčių.

Jeigu jūs jau turite balansą \$500 Cleveland Trust taupymo sąskaitoje, arba \$1000 investavimo knygutės sąskaitoje ir jūs interesuojatės šiuo planu, praneškite mums ir mes tuojau pat antspauduosime jūsų čekių sąskaitą, kaip "FREE", laisvą nuo mokesčių.

Cleveland Trust

OHIO DEDŽIAUSIAS BANKAS

Tel. HY 7-4677

- vestuvės: SPALVOTA ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

422 MENAHAN St. — Ridgewood, N. Y. 11237

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4

6 or 12
MONTH
\$10,000
or MORESavings certificates issued
for six months or one
year—in minimum
amounts of \$10,000.00,
and thereafter in
multiples of \$1,000.00.
Earnings are paid at
maturity.4 3/4
per annumPassbook Savings
Accounts

Paid Quarterly

Computed and Paid

as of:
Mar. 31 — June 30
Sept. 30 — Dec. 31

5

6 or 12
MONTH
\$5,000
or MORESavings certificates issued
for six months or one
year—in minimum
amounts of \$5,000.00,
and thereafter in
multiples of \$500.00.
Earnings are paid at
maturity.2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

TARP KANARŲ SALŲ IR
ŠIAURĖS IŠKYŠULIO...

(Atkelta iš 5 psl.)

kad neatsakydavo, ratu sukdavo. Anot jo, jei Sovietų Sąjunga kalta dėka savo valdymo formos, tai tuo pačiu ir Ispanija. Pažymėjau, kad visgi yra didelis skirtumas. Ispanija negresia kaimynams, nepajėgi tam, tuo tarpu visi Sovietų Sąjungos žygiai jam turi būti žinomi.

Tačiau visas jo savotiškas ruožavimas plaukė iš humaniškos, liberališkos širdies, o ne iš fanatiško atsidavimo marksistinei doktrinai, nes galų gale jis prisipažino, kad jei jam reiktų parinkti kraštą, jis visad norėtų būti amerikietis.

Būtų nepilnas vaizdas jei nepaminičiau jaunos keliautojos, kuri neįvertino savo jėgų, lengvapėdiškai pasijudino keliauti. Jaunuomenė turėtų gal kiek ilgiau stabtelėti pagalvoti ar apsimoka vargas.

Jau antrą dieną, atsirėmęs turėklų, stebėjau uoste siuvančius žmones, kai greta užkalbino nedidelio ūgio asmenybę. Malonus veidelis, kurio visa gyvybė, inteligencija kaupėsi akyse. Pirmas mano išpuolis — vaikas, bet, atidžiai išžiūrėjus, tų metelių galėtų būti iki 20 ar kiek virš. Anarakas, gan plonutės ilgos kelnaitės. Gyvenanti Australijoje, bet kilusi iš Anglijos, kur da bar porą mėnesių viešėjusi pas motiną. Buvusi Amerikoje, Kanadoje, Japonijoje, Hong Konge. Nusitebęs paklausiau ar ji kartais ne milijonierė. Ne, nesanti, bet turinti palankias sąlygas. Hong Konge brolis, Kanadoje sesuo. Būdamas svetima me krašte, ieškanti darbo. Uždirbusi vėl keliaujanti. Ji pasitenkinanti mažu. Gėrėjaisi tuo mažuoju padarėliu, kuris įvairina savo gyvenimą ne narkotikais ar parkų užuovėja, bet labiausiai lavinančia priemone — keliavimu. Atrodė ji linksma ir patenkinta. Ji nekeisdavo savo drabužių. Tur būt kitų ir neturėjo. Ji mėgdavo tą stiklinę verandą, pasidarydama lyg jos dalis. Ji neturėjo savos kajutės, miegojo bendroje keturiems. Maitinosi pati, pasinaudodama laive esančia krautuvele. Vienu metu ji buvo susidraugavusi su vokiečių būreliu, bet į tą draugystę žiūrėjo skeptiškai. Įtarė, kad vokiečiai nori patobulinti savo anglų kalbą, o ji pati stengėsi kiek pramokti vokiškai. Kartą paklausiau jos už kiek reiki-

čia priklijuoti pašto ženklą, siunčian atviruką į Australiją. Atsakyti nežinanti, ji siųsianti laiškus iš North Cape. Nepatikėjau, pradėjau įtarti, kad sunkiai suveda galus. Veidelis nerodė pirmąsias energijos. Jinai pradėjo skustis, girdi, norvegai kajutėje triukšmauja, pilna ten lagaminų, vaikų, nėra kur pasideda, naktimis keičiasi žmonės ir t.t. Vis labiau į šiaurę, neturėdama šiltesnio apsilvimo ir beveik nevalgydama, dar labiau prarado nuotaiką ir kartą prasitarė, kad norėtų būti namuose. Taigi prisipažino, kad į kelionę išsirovė neapsigalvojusi, pasitikėdama tuo "kaip nors". Matyt, jos pinigai tirpė tirpo. Jei nesi apmokėjė už viską iš anksto, iš Anglijos išvežti pinigai yraniekis, nes Norvegijoje, aukšto standarto krašte, pragyvenimas yra brangus, kaip ir Švedijoje.

Žmona aprūpino ją šilta vilnone antklode susisupti ir padėjom kiek maistu tik gaila vėlai apsižiūrėjom, nes netrukus jinai išlipo Kirkenes, neaplinkiusi ir North Cape, nes nebuvo sumokėjusi už tą ekskursiją iš anksto. Kirkenes pasuko į jaunimo hostelį, tikėdama kaip nors irtis į pietų Norvegiją. Abejoju ar likusi kelionė jai buvo lengva. Ne daug tų važiuojančių mašinomis į pat šiaurę, nes keliai kartais primena lietuviškus vieškelius, o nuotoliai, kėlimasis per fiordus, kalnotumas padaro kelionę gan sunkią. Be to, tie keli važiuojantieji apskrovė manta ir vargu ar dažnas sustoja parodžius pirštą.

(Bus daugiau)

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER
SERVICETaisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t.t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9387MEAT
PACKAGING
and
PROCESSING
POSITIONS AVAILABLE
APPLY AT:
PESCHKE SAUSAGE
CO.800 CONANT
DETROIT, MICH.
Hours: 8 A. M. to 2 P. M.
(77-86)STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND
CIRCULATION(ACT OF OCTOBER 23, 1962; SECTION 4369, TITLE 39, UNITED STATES
CODE)

1. Date of filing: September 29, 1969.
2. Title of publication: DIRVA.
3. Frequency of issue: Two times a week.
4. Location of known office of publication: 6907 Superior Ave., Cleveland, Cuyahoga, Ohio, 44103.
5. Location of the headquarters or general business offices of the publishers (Not printers): 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.
6. Names and addresses of publisher, editor, and managing editor. Publishers: The American Lithuanian Press & Radio Ass'n. "VILTIS", Inc. 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103. Editor: Vytautas Gedgaudas, 2882 Euclid Heights Blvd., Cleveland, Ohio 44118. Managing editor: Vytautas Gedgaudas, 2882 Euclid Heights Blvd., Cleveland, Ohio 44118.
7. OWNER (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given).
8. Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities (If there are none, so state). None.

10. Extent and nature of circulation	Average no. copies Each issue during Preceding 12 months	Single issue nearest to filing date
A. Total no. copies printed (Net Press Run)	6048	6022
B. Paid circulation		
1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales	2664	2664
2. Mail subscriptions	2915	2915
C. Total paid circulation	5579	5579
D. Free distribution (including sample) by mail, carrier or other means	226	226
E. Total distribution (Sum of C and D)	5805	5805
F. Office use, left-over, unaccounted, spoiled after printing	243	217
G. Total (Sum of E & F—should equal net press run shown in A)	6048	6022

I certify that the statements made by me above are correct and complete.
K. S. KARPUS, Business Manager
(Signature of editor, publisher, business manager, or owner)

COSMOS PARCELS EXPRESS
CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštų kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
affiliated with PODAROGIFTS, INC.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMEJIMAMS, kuriuos galite užsakyti savo giminiams, gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS
CORPORATION45 WEST 45th STREET, NEW YORK, N. Y. 10036
Tel. (212) 245-7905

S K Y R I A I:

New York, N. Y. 10003, 39 Second Avenue Tel.: 254-5456
New York, N. Y., 10011, 135 W. 14 St. CH 3-2583
Brooklyn, N. Y. 11207, 2947 Fullton St. 647-6576
Brooklyn, N. Y. 11211, 370 Union Avenue 384-4952
Boston, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue 542-1767
Boston, Mass. 02127, 331 West Broadway 268-0068
Buffalo, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue 856-2674
Chicago, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue 278-6966
Chicago, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street 925-2737
Cleveland, Ohio 44134, 5879 State Road 884-1738
Irvington, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue 372-4685
Irvington, N. J. 07111, 1082 Springfield Ave. 374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N.W. 458-2256
Hamtramck, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave. 365-5255
Hartford, Conn. 06114, 200 Franklin Avenue 246-9738
Lakewood, N. J. 08701, 288 Main Street 363-8569
Los Angeles, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd. 261-2994
New Haven, Conn. 06519, 509 Congress Avenue 562-1446
Newark, N. J. 07106, 698 Sanford Ave. 373-8783
Passaic, N. J. 07055, 176 Market Street 472-6387
Paterson, N. J. 07505, 99 Main Street 274-6400
Philadelphia, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street 763-4818
Pittsburgh, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street 481-2750
San Francisco, Calif. 94115, 2076 Sutter Street 346-1571
Waterbury, Conn. 06708, 905 Bank Street 756-6766
Worcester, Mass. 01610, 169 Millbury Street 798-2868
Youngstown, Ohio 44503, 309 W. Federal Street 743-0440

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIK

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo6621 Edna Avenue
361-1763936 East 185th Street
531-7770

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Sol. Juzė Krištolaitytė-Daugėlienė, dainuodama Valstybinės Operos chore Kaune, išsiskyrė savo balsu ir vaidybiniu talentu ir netrukus gavo dainuoti Frasqlitos vaidmenį op. Carmen bei kitas mažesnes partijas. 1943 m. ji buvo priimta Vilniaus operon kolaratūrinėms partijoms. Karo sukūryje, atsidurusi Vokietijoje, Juzė Krištolaitytė koncertavo daugelyje miestų ir žavėjo klausytojus savo krikštoliniu balsu ir dainavimo kultūra. Atvykusi į JAV, solistė buvo kviečiama koncertams į įvairias lietuvių kolonijas ir 1957 m. dainavo Džildos vaidmenį op. Rigolotto, kurią pastatė Chicagos lietuvių opera. Vienas paskutiniųjų solistės pasirodymų įvyko šiais metais komp. K. V. Banaičio kūrinių rečitalyje Clevelando muzikos mokykloje.

Spalio 12 d. Juzė Krištolaitytė-Daugėlienė dainuos Clevelando Tėvynės Garsų radijo dvidešimties metų minėjimo koncerte.

KVIEČIA Į PIETUS

Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos tėvų komitetas šį sekmadienį, spalio 5 d., 11 val. 30 min. Šv. Jurgio parapijos salėje rengia pietus.

Mūsų šeimininkės patieks skanius cepelinus, koldūnus, balandėlius ir dešrų.

Atsilankę į pietus skaniai pavalgysite ir kartu paremsite lit. mokyklą, nes pietų pelnas skiriamas mokyklai išlaikyti.

Nevirkite sekmadienį namuose, bet ateikite pietauti į Šv. Jurgio parapijos salę.

40 VALANDŲ ATLAIDAI

Šv. Jurgio bažnyčioje 40 val. atlydai bus spalio mėn. 5, 6 ir 7 dien-

Širdingas ačiū visiems Dirvos rėmėjams ir talkininkams

Praėjusį šeštadienį rengtas Dirvos vakaras sutraukęs nepaprastai daug svečių, jau praeityje.

Su dideliu džiaugsmu stebėjome gausų jaunimo būrį šalia eilės senų bičiulių, besilinksminančių jaukiuoje, šeimyniškoje nuotaikoje. Ir jei vakaro rengėjai iš savo pusės stengėsi galimai geriau tam pasiruošti — tikrasis nuopelnas priklauso visiems talkininkams ir svečiams.

Širdingas atsinešimas konkreti talka ir per visą vakarą skambanti daina nusakė tikrasis Clevelando lietuvių nuotakas.

Be talkininkų nebūtų buvę įmanoma atlikti visą pasirengimo darbą, gi be širdingų svečių, vargu ar būtų susikūrusi tokia puiki nuotaika.

Su giliu dėkingumu sakome ačiū gausiems Dirvos rėmėjams, atėjusiems į talką sėkmingam vakaro rengimui.

Už gražų, įvairų ir gardų bufetą dėkojame aukojusioms ir talkininkoms ponioms ir panelėms:

Apanienė, Barniškaitė, Benienė, Blumentalienė, Gailiūšienė, Garmienė, Gedgaudienė, Giedraitienė, Jonaitienė, Jokubaitienė, Ald. Juodvalkienė, An. Juodvalkienė, Juozapaitienė, Kazėnienė, Knistautienė, Kubiliūnienė, Laikūnienė, Mašiotienė, Marcinkevičienė, Matienė, Mockuvienė, Mikoliūnienė, M. Nasvytienė, Narbutaitienė, Narbutaitienė, Navickaitė, Oranaitė, Palukaitienė, Palubinskiene, M. Puš-

korienė, Fračkienė, Petraitienė, Petkevičienė, Pautienė, K. Raulinaitienė, A. Raulinaitienė, Rickienė, Rydelienė, Slabokiene, Staškūnienė, Stasiene, Steponavičienė, Stugienė, Skaučių Akademikų "Šatrijos Ragana" draugovė, Šiaučūnienė, Tatarūnienė, Urbonavičienė, Vinclovienė, Žygiene.

Didelis ačiū priklauso vyriausiai šeiminkai p. Stugienei, ryžtingai ir nepailstančiai tvarkusiai bufetą. Didelis ačiū priklauso ir p. B. Pračkienėi priėmusiai pas save namuose Žymantų šeimą.

Didelės padėkos užsielnė ir vyrai, talkininkavę prie baro, bilietų pardavimai, kontrolės ir t.t. Širdingas ačiū talkininkams:

L. Baniui, V. Blinstrubui, A. Jonaičiui, J. Kaulskui, V. Kizlačiui, S. Lukoševičiui, H. Macijauskui, S. Fabrinkiui, E. Petkevičiui, V. Stugiu, J. Urbsaičiui.

Širdinga padėka priklauso mūsų jaunimui: Grandinėlės šokėjoms, talkininkavusioms salėje nurodinėjant vietas ir akademikėms skautėms, kurios ne tik gausiai aukėjo bufetui, bet ir ištiesai talkino bufete vakaro metu, bei Pilėnų tunto skautams, talkinusiems rūbinėje.

Didelis ačiū ilgameitei Dirvos rėmėjai p. Čepukaitienei padovanojusiai gražų tortą loterijai ir didelis ačiū loteriją pravedusiems: K. Laikūnienėi, N. Maželienei, Z. Peckui ir V. Stugiu.

Taip pat nuoširdus ačiū p. Pažemio orkestrui, kuris taip maloniai lietuviškų melodijų pyne sukūrė taip artimą ir mielą atmosferą.

Kol tiek daug nuoširdumo ir supratimo yra rodoma iš clevelandiečių pusės, nėra jokios abejonės ar klausimo dėl Dirvos ateities. Bendromis jėgomis, visuotina talka visos klijūty yra nu galimos ir darbas nėra sunkus. Mieloms svečiams, parėmusiems Dirvą savo atsilankymu, brangiems talkininkams prisidėjusiems savo aukomis ir darbu — mūsų gili ir širdinga padėka.

DIRVA

Jauniausieji Žymantų šeimos dainininkai Aldona ir Jonukas, išpildant duetą "O kur buvai, dieduk mano". J. Garlos nuotrauka

DIRVOS VAKARE BUVO SKAIDRI IR LINKSMA NUOTAIKA

Metiniame Dirvos vakare rugsėjo 27 d. koncertą atliko dainuojanti Žymantų šeima: mamytė, du sūneliai ir šešios dukrytės. Nepaprastai originali kuopelė jau gero kai išlavinta, nors miegų paaugėlių ir vaikučių sudėtyje, pradėdant nuo penkerių metų amžiaus.

Redaktoriui V. Gedgaui pasveikinus svečius, trijų dalių koncertoprograma pasirodė apsi įvairaus sunkumo kūriniais — vienbalsiais ir dvibalsiais, lengvai apčiuopiamais ir neįžymia dalimi net rimtais. Dainuota, solo pavieniui, dviese, solo, kitiems priitarian, keturiose ir bendrai visa grupe.

Turinį sudarė: Oi lekia, lekia — liaudies daina, harmonizuota M.K. Čiurlionio, Tu mano motinėle — l.d., harm. J.

Žilevičiaus, Gintarėlių šalis — J. Bertulio, Eisiu girion — l.d., harm. B. Jonušo, Už klystančius žmones — A. Kačianauko, Šėriau, šėriau — l.d., Lopšinė — J. Bertulio, Siuntė senis ožką — l.d. Dominique — Soeur Sourire, Wiegennied — J. Brahms, Shadow of Your Smile — J. Mandel, Las Chiapencas — J. Marlowe, You're a Good Man Charlie Brown — C. Gesner, Kur lygūs laukai — J. Naujalis, Gegutė — V. Juozapaičio, Vai gražu, gražu — A. Kačianauko, O kur buvai, dieduk mano — l.d., harm. J. Žilevičiaus, Išėjo mergelė — B. Budriūno, Kas subatos vakarėlį — l.d. harm. J. Žilevičiaus, Lietuva brangi — J. Naujalis ir Šienelis radio — F. Strolis. Nuolatinėi akompaniatori W. Mager susirgus, pakviesta laikinė pavaduotoja.

Dainuota net penkiom kalbom. Toks kalbinis lavinimas, be abejonės, kiekvienai šeimai būtų naudingas. Balsai ir dainavimo technika vystoma autoritetingoje operos solistės Dičiūtės Trečiokienės priežiūroje.

Dainas bei daineles šen ten pagyveno ir paaugėlių vaidyba, reikšmingi judesiai ir šokiai bei ritmiški plojimai. Paskiri grakštumo blykstelėjimai tikrai patenkino žiurovus. Būtų dar gražiau, jeigu veideliai dažniau apdovanotų žiurovus šypsniais.

Tautiniai drabužiai gerai suderinti. Vėliau pakeisti kitais irgi skoninguais. Dekoracijos puikiai nuteikia. Masinan-

VIRŠUJE: Į Dirvos vakarą Šv. Jurgio parapijos salėn praeitą šeštadienį prisirinko tiek svečių, kad pritrūko kėdžių ir kai kuriems teko stovėti. J. Garlos nuotrauka

ti smulkmena, kai iš mažų durelių išeina maža mergelė.

Dirvos vakarai visados turi pasisekimo. Publikos prisirinko apie 500 didelių ir mažų asmenų. Daug buvo jaunimo ir susidomėjimo kupinų vaikų. Ponia P. Žymantienė buvo apdovanota rožių puokšte, o jaunieji dainininkai saldainiais.

Jeigu meniškais Žymantų šeimos pavyzdžiais pasektų kitos šeimos ar bent mokyklos, tai būtų sveikintinas laimėjimas.

Skaidri ir linksma nuotaika lydėjo visus svečius iki vėlumos, besivažiniant ir bešokant. Šauni, Pažemio vadovaujama, kapela meistriškai viliojo.

Visus stebino ir kartu džiugino, kad šiame Dirvos vakare buvo gausu jaunimo, akademikų, kiek niekad nebūdavo jo kituose kituose rengimuose, kuris čia gražiai linksminosi, šoko ir dainavo su vyresniaisiais. Gal tai ir buvo šio vakaro svarbiausias laimėjimas.

Vladas Braziulis

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

PASTATO PRIZIŪREJIMAS

Pilnam laikui reikalingas prižiūrėtojas nuo 12 val. iki 8 val. ryto. Aukštas atlyginimas, gyvybės apdrauda, liginė. Skambinti telef. 692-1200 tarp 9 ir 5 val. p. Tarnybos vieta E. Cleveland arti autobusų.

(78-79)

INVENTORINIS ISPARDAVIMAS

Vestuvinių suknelių krautuvių, veikiančioje jau 20 metų. Nuotakoms ir pamer-gams suknelės už pusę kainos.

Lucile Hat and Bridal Shop 693 E. 185 St. 481-6310 (78-80)

PARDUODAMAS MORINIS BUNGALOW

Prie E. 185 St., arti Naujosios parapijos. Apačioje 2 miegamieji. Viršuje praplėtimas. Rūsysis ir garažas.

★

Mūrinis namas dviejų šeimų. Viršų 4, apačioj 4. Garažas. Tuoj pat galima perimti.

Strekal Realty 481-1100 692-1020

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Dirvos novelės konkur-** sui gautos novelės: "Sekmadienis po apversta valtimi", "Ipolito Arbuto didysis laimėjimas" ir "Valiulis", kurios buvo išsiųstos dar prieš konkurso uždarymo datą.

• **Carl B. Stokes,** Clevelando meras, laimėjo didelę balsų persvara demokratų pirminiųose rinkimuose prieš savo oponentą Robert J. Kelley. Tokiu būdu lapkričio rinkimuose dėl burmistro vietos varžysis demokratas Carl B. Stokes ir respublikonas Ralph J. Perk.

• **Chicagos šauliai** vysto pasigėrėtiną organizacinę veiklą, akcentuoja sveiką, stiprų tautinį nusiteikimą. Šiais metais Vytauto Didžiojo kuopa įsigijo vėliavą ir ilgametį LSS pirmininką. Išganaitį pakėlė į kuopos garbės narius. Šia proga rugsėjo 7 d. surengė šventę. Pamaldos ir vėliavos krikščynos įvyko tėv. Jėzuitų koplyčioje. Oficialioji programos dalis ir vaišės Vyčių salėje. Šventėje dalyvavo keli šimtai asmenų.

• **Mykolas Slezevičius** Nepriklausomos Lietuvos ministro pirmininko, mirties 30 metų sukaktis bus viešai paminėta lapkričio 16 d., sekmadienį, 4 val. p. p. didžiojo Jaunimo Centro salėje, Chicagoje. Pagrindinės kalbas pasakys advokatas Gabrielius Gedvila ir inž. Antanas Novickis.

EAST ST. LOUIS

KRENTANČIŲ RUDENS LAPŲ VAKARAS

ALT S-gos East St. Louis apylinkės skyrius, vykdydamas visuotinio narių susirinkimo narių nutarimą, spalio 25 dieną, 6:30 val. vakaro rengia krentančių rudens lapų vakarą malonoje aplinkumoje: Holiday Inn, patalpose Route 157 ir greitkelio 270 sankryžos ribose netoli Southern Illinois University Edwardsville campus.

Yra ruošiamas patraukli programa ir atliekami kiti parengiamieji darbai, kas suteiks visiems atsilankusiems užtikrintą jaukų su-būvimą bei pramogą. Tikimasi ir svečių iš Chicagos, Springfieldo ir kitų vietovių.

Visi yra prašomi užsirašyti pas skyriaus sekretorių

rių Vladą Tervydį, skambinant telefonu 344-1913 arba pranešti laišku šiuo adresu: Vladas Tervydis, 802 N. Morrison, Collinsville, Illinois. Užsirašymas arba pranešimas yra reikalingas todėl, kad reikia iš anksto užsakyti maistą žmonių skaičiui, kuris dalyvaus šiame vakare. Taip pat galima užsirašyti ir pažįstamus skyriaus narius, kurie savo keliu praneš sekretoriui.

SKYRIAUS PARAMA

Skyriaus visuotinas narių susirinkimas, įvykęs p. Gumbelevičių rezidencijoje, nutarė paremti ALTO suvažiavimą, paskiriant iš kasos \$10.00 ir taip pat Korp! Neo-Lithuania klestėjimo ir stovyklos fondui irgi \$10.00, kas yra ženklas, jog skyrius rūpinasi visais lietuviškais reikalais ir jungiasi pagal išgales bendron visuotinon veiklon.

Lietuvių parapija netekusi vyskupo dr. A. Deksnio, kaip parapijos klebono, dabar turi naują kleboną kun. J. Gasiūną. St. Louis miesto lietuvių parapijos klebonas dr. P. Cieliešius yra dažnas svečias ir Illinois lietuvių tarpe ir jau užsirašė atsilankyti į rudens lapų vakarą. Lietuviškas nuotaikos pasireiškimas ir dvasia kaip tik bus ryški šiame vakare, kur ir jaunimas dalyvaus, kur jaunimas irgi yra kviečiamas dalyvauti programos išpildyme. Tad susitikime visi draugėn ir turėkime džiaugsmo savitarpėje ir sieloje po visokių darbų — vasaros derliaus, jei taip galima būtų pasakyti.

(bt)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

DEDIKACIJOS ŠVENTĖ ARTEJA

Istoriniai didelis lietuvių skaičius pirmą kartą susirinks Romoje 1970 metų vasarą dalyvauti Lietuvos kankinių koplyčios pašventinime.

Netrukus bus paskelbta registracijų norinčiųjų dalyvauti šioje šventėje. Aukotojų ir jų paminėtų asmenų vardai liks ateičiai specialiose knygos Vatikano ir lietuvių archyvuose.

Neatidėliokite atsiųsti savo auką šiuo adresu: Lithuanian Martyrs' Chapel, 2701 W. 68th St., Chicago, Illinois 60629.

Detroito. Lietuvių Namuose rugsėjo 21 d. įvyko pirmasis LB Detroito apylinkės seniūnų susirinkimas į kurį atsilankė iš Chicagos LB Centro valdybos pirm. B. Nainys, Prieky sėdi iš kairės: S. Bliudžiūnė, kun. A. Babonas, M. Sims, O. Valatkienė, inž. B. Nainys, inž. J. Gaižutis, p. Nainienė ir dr. V. Majauskas, Stovi: A. Ruglenius, inž. K. Čenis, J. Soštakas, inž. B. Brizgys, A. Misiūnas, L. Sulcas, Č. Šadeika, J. Mitkus, L. Smalinskas, inž. V. Urbonas ir B. Burba J. Urbono nuotrauka

DETROIT

DVIGUBA SUKAKTIS

Justas Pusdešris savo šeimos ratelyje, dalyvaujant bendradarbiams, kaimynams ir pažįstamiems rugsėjo 20 d. atšventė dvigubą šventę 62 metų gimtadienį ir iš Fordo po 19,5 metų darbo, išėjimo į poilsį.

Programą pravedė "Alkos" sambūrio aktorius Algis Pesys, kuris savo trumpoje kalboje atsilankiusiems papasakojo Justo Pusdešrio svarbesnius gyvenimo bruožus ir supažindino su jo šeima, žmona Ona, sūnumis Linu ir Donatu, ir dukterimis Jūrate ir Audrone bei jų šeimomis. Sugiedota ilgiausių metų.

Šios gražios ir garbingos šventės proga J. Pusdešrį sveikino: Vladas Pauza, Vincas Tamošiūnas, dr. Vytautas Mile- ris, Vytautas Agilvis, G. Viskantienė, Stasys Garlauskas, S. Šimoliūnas, Jonas Atkočaitis ir V. Armalis. Visi sveikintojai linkėjo sėkmės ir prašė ir toliau vadovauti "Alkos" sambūriui.

Sveikinimo kalboms pasibaigus jubilatas Jus-

tas Pusdešris savo tartame žodyje, padėkojo savo mielai žmonai Onai, sūnums ir dukroms už surengimą jam šios šventės ir visiems svečiams už atsilankymą ir dovanas. Taip pat savo kalboje paminėjo, kad žmogui nuo 60 metų prasideda antroji jaunystė ir jis jaučiasi dar visai jaunas nors ir įpoilsį išeinąs. Kiek sąlygos ir sveikata leis ir toliau talkininkausias ir dirbsias Lietuvių Bendruomenei, organizacijoms ir "Alkos" sambūriui.

Justas Pusdešris yra buvęs Marijampolės miesto teatro režisierius. Gyvendamas Vokietijoje irgi buvo išitraukęs į teatrinį darbą, suorganizavęs meno sambūrius, statęs įvairius veikalus ir montažus.

Atvykęs 1950 metais į Ameriką ir apsigyvenęs Detroito čia suorganizavo "Alkos" dramos sambūrį ir jam vadovauja. Priklauso daugumai organizacijų ir su jomis dirba: Radijo klubui, skautams, šauliams, LB ir kitiems. Taip pat priklauso Lietuvių Namų Draugijai ir Dariaus ir Girėno klubui ir yra bu-

Janina Mathews, solistės Lionės Jodytės dukrelė, vėl dainuoja pirmąjį vaidmenį "Curley McDimple" veikale, kuris vaidinamas Bert Wheeler teatre, 134 W. 43 St, New York. Vaidinimai vyksta kasdien, išskyrus pirmadienius ir antradienius. Spektaklių pradžia 8:30 v.v., šeštadieniais -- 3 v. popiet ir 8 v.v., sekmadieniais -- 3 v. popiet ir 7 v.v. Dabar ji pakviesta šešiom savaitėm. Veikalas jau eina trečius metus. Šiame veikale mažoji dainininkė dainavo ir praėjusiais metais. V. Maželio nuotrauka

JOURNEYMEN

Horizontal Boring Mill
Vertical Mill
Hydrotel

Must have 10 years experience or Journeyman card.

NIGHT SHIFT
steady work and overtime

LIBERTY TOOL & ENG
2250 W. Maple
Walled Lake, Mich.
313-963-2118 (72-78)

WOODWORKING

Moulder Operator
Must be able to set up
and operate machine,
grind knives, etc.

SYL ROBERTS, MILL SUPT.

BIG FOUR LUMBER CO.
700 Granger Rd., Cleveland, O.
(77-83)

WANTED AT ONCE
1st CLASS

STEEL FABRICATION MEN

for small misc. Iron Shop. Steady work for qualified men, Days.
313-689-9180

(73-78)

Wanted at once
experienced

MOLDERS

with brass & aluminium experience. Steady work. 50-hour week.

Ask for Mr. Fortenbacher.

NOREN PATTERN & FOUNDRY CO.
Fruitport, Mich.
616-865-3192 (71-80)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

A. Grinius

HELP WANTED MALE

PUNCH PRESS
OPERATORIAI
REIKMENŲ
DEPARTAMENTUI
DARBININKAI

Dieninės ir naktinės pamainos, geros darbo sąlygos, valandinis mokestis ir naudingi priedai.

KENDALE INDUSTRIES
8600 E. Pleasant Valley Rd.
Independence, Ohio

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiekimas su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Chicagoje mirusio kompozitoriaus Juozo Bertulio atminimui pagerbti parodėlėje išstatyti velionio kelių pastarųjų gyvenimo metų būvyje sukurti muzikos veikalai, įvairių gyvenimo momentų fotografijos bei padėkos ženklai už neeilinius nuopelnus lietuvių, nuoširdžiai besidarbuojant su lietuvišku atžalynu mokyklose bei Alvide, Nuotraukoje muziejaus bibliotekininkas Jurgis Kasakaitis su velionies dukra Ina Bertulyte - Brey. Visuomenė kviečiama lankytis muziejuje ir pamatyti tuos garbingo atminimo kompozitoriaus J. Bertulio atminimui pagerbti išstatytus daiktus, Muziejaus adresas: 4012 Archer Ave., Chicago, Ill.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS